POSTVERSAND
MÜNCHEN

B 21696 E

ÉLETÜNK

XXXVII. évf. 4. szám (37. Jg. Nr. 4)

Az európai magyar katolikusok lapja

2005. április

A BIBLIA EURÓPA JÖVŐJÉNEK KÖNYVE

A „Jesus" című olasz katolikus folyóirat érdekes cikket közölt Carlo Maria Martini bíborostól, Milánó volt érsekétől, „A Biblia, mint Európa jövőjének könyve" címmel. A neves Biblia-kutató bíboros, miután életkora miatt megvált a milánói érseki széktől, Jeruzsálembe vonult vissza, hogy az imádságnak és a Biblia-kutatásnak szentelje hátralévő éveit.

A 2001-ben megrendezett püspöki szinóduson, amely az európai egyház helyzetével foglalkozott, Martini bíboros felszólalásában azt hangoztatta, hogy a Biblia jövőnk könyve. Most, amikor tíz újabb ország csatlakozott az Európai Unióhoz, megjelent a láthatáron egy bizonyos euro-optimizmus, az utóbbi évek pesszimizmusa után. Ebből az alkalomból a pápa ismételten hangsúlyozta, hogy Európának újra meg kell találnia keresztény gyökereit, ha valóban szembe akar nézni jövőjével. Martini bíboros idéz néhány szakaszt a pápa újabb megnyilatkozásaiból Európa keresztény gyökereiről, majd hangsúlyozza: a keresztény gyökerek és értékek kiváltságos módon kifejezést kapnak a Szentírás könyveiben. A Biblia tehát az európai gyökerek könyve, és Európa jövőjének is könyve lesz. Martini bíboros, mielőtt tételét kifejtené, néhány előzetes megjegyzést tesz, megemlítve néhány aktualitást : a tíz új ország belépése az Európai Unióba, a nemzetközi terrorizmus fokozódása, Izrael földjének helyzete. A bizonytalan nemzetközi helyzet közepette három kérdés merül fel.

Vajon az Egyház, a kereszténység képes-e még hatni a mai emberre, nevezetesen a születő új Európa társadalmára?

Sikerül-e együtt élnünk Európában és az egész világon mint különbözőknek, anélkül, hogy egymást kölcsönösen lerombolnánk? Már az is kis siker lenne, ha tolerálnánk egymást, de ez még nem elég. Prozelitizmus nélkül kölcsönösen tisztelnünk kell egymás értékeit és egymás számára kölcsönösen a hitelesség és az igazságkeresés kovászává kell lennünk, a megértés és a szívélyes barátság szellemében.

Vajon sikerül-e felülmúlnunk a zsákutcák akadályait és a konfliktusokat, amelyek a média, a politika, a nemzetközi tőke nagy képviselői között egyre szaporodnak? Önmagában elégtelen a statikus igazságosság, a föld szegényeinek megsegítése. Planetáris távlatokban kell együttműködnünk, hogy előmozdítsuk a világméretű közjó érdekeit, túllépve a magánszemélyek és egyes csoportok szűkös érdekeit.

Martini bíboros nem szándékozik választ adni e kérdésekre, csupán meg akarta jelölni reflexiói hátterét, tehát azokat a szempontokat, amelyek ismeretében a Biblia mint Európa jövője témát kifejti.

Mindenekelőtt emlékeztet egy tagadhatatlan történelmi tényre: a Biblia nem csupán olyan könyv, amely rögzíti a zsidó nép hagyományait és a kereszténység kezdeteit, hanem az egész európai történelem könyve, amint ezt elismerték nagy európai szellemek: Goethe, Kant, Nietzsche, Petrarca, Claudel, Chagall. A Szentírás nélkül lehetetlen megérteni a közép- és újkori európai művészetet.

A Biblia tehát Európa múltjának könyve, de egyben jelenünk könyve is. Martini bíboros itt emlékeztet arra, hogy jó két évtized során, mint milánói érsek számtalanszor ismételte: a II. Vatikáni zsinat szerint a keresztény népnek ismernie kell a Bibliát,

(Folytatás a 6. oldalon)

DR. KATONA ISTVÁN püspök, Eger

JÉZUSOM, BÍZOM BENNED

Gondolatok az Isteni Irgalmasság vasárnapjára

Szentatyánk, II. János Pál pápa 2000-ben, Szent Fausztina nővér közlése alapján, húsvét második vasárnapját az Isteni Irgalmasság vasárnapjának nyilvánította. Biztos vagyok abban, hogy milliók készülnek egyénileg vagy közösségben ennek a vasárnapnak megünneplésére, hiszen az irgalmasság üzenete már az egész világon ismertté vált.

Szent Fausztina nővér élete és küldetése Isten szeretetének csodálatos ajándéka a XX. században és a harmadik évezredben az egész emberiség számára.

Fausztina nővér szegény, egyszerű tíz gyermekes családban született 1905. augusztus 5-én Lengyelországban, Glagowiecz nevű faluban. A keresztségben a Helén nevet kapta. Éppen ebben az évben lesz születésének 100. évfordulója. A lengyel néppel együtt sok millió hívő készül ennek a jelentős évfordulónak megünneplésére. Helén mindössze két és fél évig járt iskolába a család szegénysége miatt. Jézus hívását már hét éves korában hallotta lelkében. (Napló 7.) Szeretett volna kolostorba vonulni, de szülei nem engedték, jóllehet nagyon vallásosak voltak. Végül mégiscsak győzött Jézus hívó szava. Helén Varsóba utazott, több kolostorban is próbálkozott, de sehová sem vették fel. Végül jelentkezett az „Irgalmasság Anyja Növendékeinek Kongregációjába". Ide nyert felvételt. A kolostor küszöbét 1925. augusztus 1-én lépte át. „Mintha a paradicsomi életbe léptem volna be" - írta Naplójában. (N 17.). Maga a gondviselő Isten akarta, hogy Fausztina nővér, akit az Isteni Irgalmasság üzenetének terjesztésére választott ki, az irgalmasság anyjának, Máriának anyai oltalma alatt éljen tizenhárom éven át és teljesítse küldetését. Krakkó-Lagiewnikiben halt meg életszentség hírében 1938. október 5-én. Alig töltötte be 33. életévét.

Erre az egyszerű, de bátor és Istent határtalanul szerető szerzetesnővérre az Úr Jézus olyan missziót bízott, ami az egész világnak szól: az Isteni Irgalmasság üzenetének terjesztését. „Ma téged küldelek az egész emberiséghez, irgalmam üzenetével" - mondta neki Jézus. „Te vagy irgalmasságom titkárnője, erre a tisztségre jelöltelek ki a jelen és a jövendő életben." (N 1605.)

Fausztina nővér Jézus kifejezett parancsára írta életének utolsó négy évében a Naplót. Ez lelki önéletrajz. Benne leírja a nővér Istennel való találkozásait, testi-lelki szenvedéseit, a megaláztatásokat, határtalan örömeit és boldogságát és természetesen azt az üzenetet, amit Jézus reá bízott. Andrzej M. Deskur bíboros ezt írta a Naplóval kapcsolatban: „Amikor Fausztyna M. Kowalska nővér Naplójának jelen kiadását az olvasók figyelmébe ajánlom, annak biztos tudatában teszem ezt, hogy a katolikus misztika egy olyan dokumentumáról írok, amely különleges értéket képvisel, nemcsak a lengyel, hanem az egyetemes egyház számára is."

Isten irgalmasságát a Szentírás kezdettől fogva hirdeti. A választott nép hányszor szegte meg a szövetséget, de amikor bűnbánatot tartott, Isten mindig kész volt megbocsátani neki. Ezt az igazságot hirdeti a zsoltáros: „Irgalmas a mi Urunk, Istenünk, könyörületre hajlik szíve." Isten nem akarja a bűnös halálát, hanem hogy megtérjen és éljen. Hisszük, amit tanultunk: Isten a megtérő bűnösnek szívesen megbocsát, Isten végtelenül irgalmas.

Feltámadás,
Antonio Longo (Varena, 1742-1820),
Trento, Érseki palota.

Az Újszövetségben maga az Úrjézus a megtestesült Irgalmasság. Hirdeti az Atya irgalmas szeretetét, szebbnél szebb példabeszédekkel. Gondoljunk csak az atyára, aki tékozló fiát várja haza, s amikor meglátja, eléje siet, átöleli, megbocsát neki. Nagyon örül és azt akarja, hogy mindenki örüljön vele. Maga Jézus szüntelenül gyakorolja az irgalmasságot. Olvassuk az Evangéliumokban, hogy amikor látta a betegeket, az éhezőket, „megesett rajtuk a szíve". Gyógyított, táplált. A bűnbánó bűnösöknek megbocsátott.

Felszólít minket is, hogy legyünk irgalmasak, amint a Mennyei Atya is irgalmas. Kijelenti, boldogok az irgalmasok, mert nekik is irgalmaznak.

A Szentatya az Isteni Irgalmasságról írt enciklikájában olvashatjuk, hogy az Isten irgalmas szeretete a Húsvéti Misztériumban, vagyis Jézus értünk vállalt szenvedésében, kereszthalálában és dicsőséges feltámadásában érte el csúcspontját. Jézus nem új igazságot hirdet Fausztina nővér által, hanem a kezdettől fogva kinyilatkoztatott nagy igazságot: Isten végtelenül irgalmas. Ezért mondhatta a Szentatya a nővér boldoggá avatásakor ezeket a szavakat: „Boldog Fausztina Nővér! Köszönöm neked, hogy - Jézus megbízásából - újra felidézted a világnak az Isteni irgalmasság nagy titkát." A szentté avatási beszédből is idézek egy mondatot: „Az Isteni Irgalmasság fénye, amelyet az Úr Fausztina nővér által akar ismét átadni a világnak, megvilágítja a harmadik évezred útját."

A Fausztina nővér által hirdetett Isteni Irgalmasság iránti tiszteletnek két lényeges eleme van: a bizalom és az irgalmasság. A nővér Naplójából ismerhetjük meg ezeket. A bizalom azt jelenti, hogy a bűnös feltétlenül bízik Isten megbocsátó jóságában. Az irgalmasság pedig jelenti az irgalmas szeretet gyakorlását embertársaink iránt. Ez a két lényeges elem annyira fontos, hogy e nélkül nincs igazi tisztelet.

Az Isteni Irgalmasság iránti áhítatnak öt formáját is közli Naplójában Fausztina nővér. Ezek a következők: 1. Az Irgalmas Jézus képének tisztelete ezzel a fohásszal: Jézusom, bízom Benned! (Lásd 4. oldal!) 2. Az Isteni Irgalmasság ünnepének megtartása húsvét második vasárnapján. 3. Az Irgalmasság rózsafüzérének imádkozása. 4. Az Irgalmasság órájának megtartása délután 3 órakor. 5. Végül az Isteni Irgalmasság tiszteletének terjesztése. Most csak az Isteni Irgalmasság ünnepével ismerkedünk.

Maga Jézus kérte az Irgalmasság ünnepét. 1931-ben mondta Fausztina nővérnek: „Azt kívánom, hogy legyen az Irgalmasságnak ünnepe." (N 49.) Azt is mondta Jézus, hogy a róla készült képet húsvét után az első vasárnapon áldják meg. Ez a vasárnap legyen az Irgalmasság ünnepe. Ez az ünnep „legyen menedék és menekvés minden lélek, főleg a szegény bűnösök számára." (N 699.) „Egyetlen lélek sem nyerhet megigazulást, amíg nem fordul bizalommal irgalmasságomhoz. Ezért kell a húsvét utáni első vasárnapot Irgalmasságomnak szentelni. A papok ezen a napon hirdessék a lelkeknek nagy és végtelen irgalmamat." (N 570.) Jézus sok és nagy ígéretet kapcsol az Irgalmasság ünnepének megtartásához. Íme az egyik: „Aki ezen a napon az Élet Forrásához járul, bűneinek és az értük járó büntetésnek teljes elengedését nyeri el." A többi ájtatossághoz is nagy ígéreteket kapcsol Jézus. Ezek az ígéretek annyiban teljesednek, amennyiben a két lényeges elem, a bizalom és az irgalmasság megvan bennünk. Természetesen kell a kegyelmi állapot (szentgyónás) és a méltó szentáldozás.

Most már az egész világon gyakorlat, hogy az irgalmasság tisztelői kilenceddel készülnek az Irgalmasság ünnepére, a Naplóban található imák és imaszándékok szerint. (N 1209-1229.) A kilencedet nagypénteken kezdjük. A kilenc napon az emberek más-más csoportjáért imádkozunk. Ezek a szándékok a következők: az egész emberiségért, főleg a bűnösökért; a papokért és szerzetesekért; a vallásos és hűséges lelkekért; azokért, akik még nem ismerik Krisztust; az Egyháztól elszakadt közösségekért; a csendes, alázatos lelkekért, a kisgyermekekért; az Isteni Irgalmasság tisztelőiért; a tisztítótűzben szenvedő lelkekért; és az elhidegült lelkekért. Minden nap kapcsoljuk az imákhoz az Irgalmasság rózsafüzérét. Erről a rózsafüzérről a Naplóban találunk tájékoztatást. Számtalan helyen imádkozzák már évek óta.

Ünnepeljük méltó módon Jézus szenvedését, kereszthalálát Nagypénteken és dicsőséges feltámadását és a kilenc nap imádságaival készüljünk az irgalmasság ünnepére. Ezen a napon szívből adjunk hálát a megváltásért az irgalomban gazdag Istennek.

Karol Wojtyla - jelenlegi Szentatyánk

(Folytatás a 4. oldalon)

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Kételkedés, gondolkodás és a teremtés

Egy stuttgarti olvasónk jóvoltából jutott el szerkesztőségünkbe egy idős Temesváron élő tanárember három kérdése. Hozzá kell tenni, hogy a kérdező egészségi állapota miatt szobafogságra van ítélve, de mivel szellemileg még nagyon friss, sokat olvas, filozófiai problémákkal foglalkozik, bár ezeket veszélyesnek tartja, mert megtanították kételkedni. Szerinte, pl. „a tudomány sohasem fogja megfejteni a világ létezésének titkát, de sajnos a teológia sem a teremtés titkát." Ő a kettő között (mármint a tudomány és a teológia között) él, de nem boldogan.

Miklós atya megkísérel válaszolni.

Mielőtt a filozófia által „kételkedésre tanított" kedves temesvári professzor kérdéseire igyekeznénk sorban választ találni, néhány rövid észrevétel a felpanaszolt „kételkedés" és a világ eredetére vonatkozó megjegyzés kapcsán.

Nem mindenki tudja, hogy Descartes francia filozófus híres mondása, a „cogito ergo sum" - „gondolkozom, tehát vagyok", eredetileg úgy hangzott, hogy „dubito ergo sum" - „kételkedem, tehát vagyok". Amiből az következik, hogy aki kételkedik, az gondolkozik. A gondolkodástól pedig nem kell félni és a kételkedéstől sem, mindaddig, amíg az a gondolkodás kezdete és nem célja. A módszeres kételkedés kiváló eszköz az állítások, tételek, problémák tisztázására: az vitte előre az emberi gondolkodást, a természettudomány és a teológia területén egyaránt. A kételkedés a hívő ember számára se veszélyes, ha arra vezet, hogy ne hagyja abba kételyeire, kérdéseire az igazság, a válasz keresését. A kereszténységnek sose kellett félnie sem a kételkedő gondolkodóktól, sem a gondolkodó kétkedőktől, mindaddig, amíg őszinteség és tiszta szándék irányítja őket.

Honnan a világ, a mindenség, a kozmosz, mindaz, ami körülvesz bennünket? És honnan vagyunk mi, emberek? Ezek a kérdések azóta foglalkoztatják az embert, amióta képes logikusan gondolkodni és felismerte az okozat és az ok közti összefüggést. Azt tapasztalta u. i., hogy ami létezik, nem magától létezik, hanem létét egy másik létezőtől nyerte. Mármost aszerint, hogy ez az ok-keresés az anyagi világra és jelenségeire korlátozódik, vagy ezeken túllépve szellemi, ideális valóságokra is kiterjed, beszélünk (természet)tudományos vagy filozófiai gondolkodásról. A természettudományos ok-keresés kénytelen leállni azon a ponton, ahol anyagi jellegű válasz nincs; a további kérdések túllépik a területet, amely sajátja. Itt lép a porondra a filozófus kérdése: Honnan az, ami van? Gondolatmenete szükségszerűen a létezés végső forrása felé halad. Minden létező létének végső oka egy olyan létező, amelyik létének magyarázata nem másban, hanem önmagában van. Ez az abszolút létező: maga a LÉT. Eddig jut el a filozófus.

Ezen a ponton jelentkezik a teológus, aki további kérdésekre is tud választ. Amit mond, az emberi ész számára elfogadható, ész-szerű, de nem belső felismerés, következtetés, hanem más forrásból eredő tudás eredménye. Szerinte az abszolút létező nem „ami", hanem „aki", tehát személyes valóság, azaz teljes és tökéletes értelem és akarat. Nem érvényesek rá a tér és idő korlátai, más szóval: végtelen és örök. Tekintve, hogy Ő a LÉT, vagyis a lét teljessége, minden lét (és létező) Tőle ered. Őt nevezzük Istennek és a létadást „teremtés"-nek. Ezek az ismeretek az emberi ész számára valamennyire még megközelíthetők, megsejthetők, ahogy azt költőnk, Berzsenyi Dániel megfogalmazta: „Isten, kit a bölcs lángesze föl nem ér, csak titkon érző lelke óhajtva sejt, Léted világít, mint az égő nap, de szemünk bele nem tekinthet."

Ezért nem feladata a teológiának a teremtés titkának megfejtése, hanem csak az, hogy hozzásegítsen bennünket egy bensőséges, hálás, személyes kapcsolat felvételéhez Létünk Forrásával. Mert nemcsak létre hozott, hanem létben is tart, atyai gondoskodását reánk sugározza életünk minden pillanatában, folytonosan részesít teremtő erejében, egyre közelebb vonz magához, hogy létünk, amellyel megajándékozott, Benne beteljesedjék.

Aki így képes közelíteni Teremtőjéhez, az ujjongva veszi tudomásul, hogy léte nem a vak véletlen fintora, nem egy kényúr pillanatnyi szeszélyének gyümölcse, hanem részesedés az Ő szeretetének kiáradásában. Mert „szeretet az Isten, és aki a szeretetben marad, Istenben marad és Isten őbenne" (1 Jn 4,16).

Ide kapcsolhatjuk a Temesvárról érkezett kérdések közül az elsőt (a másik kettőre más alkalommal keresünk választ), amelynek szintén a Teremtés a témája: „Nem találok magyarázatot, hogy Isten, amikor megteremtette a világot, miért nem hagyta úgy, ahogyan azt megteremtette? A világ ma már egészen másképp néz ki (földrengések, tűzhányók, természeti katasztrófák, földcsuszamlások egészen más formát adtak neki). Miért kellett változtatni rajta?"

Hogy milyen volt a világ, amikor Isten megteremtette, azt a természettudósok (geológusok, geofizikusok, paleontológusok) tudják talán megmondani. Mi, teológusok is tudjuk, hogy a Bibliában leírt Teremtéstörténet nem természettudományos értekezés a föld keletkezéséről - ezt a folyamatot sok százmillió esztendőre teszik -, hanem csak annak a hitigazságnak képes beszédben (a 3-4 ezer évvel ezelőtt élt közel-keleti ember képekben gondolkodott) történt lerögzítése, hogy az egész Mindenség, növényekkel, állatokkal és az emberrel együtt, Isten műve. Senki se gondolja már manapság, hogy a Teremtés hat napja, hatszor 24 órát jelent. Ahogyan a Biblia a Paradicsomot, a paradicsomi állapotokat képekben ecseteli, azt akarja bemutatni, hogy Isten milyen figyelmes gyengédséggel gondoskodott az első emberpárról, hogy jól menjen a sora és boldog legyen. Annál visszatetszőbb az ember magatartása, aki ahelyett, hogy hálás lett volna a kapott javakért, Isten egyetlen tiltó rendelkezésével is szembeszegült. A kilátásba helyezett következmények testre és lélekre kihatottak: lelki jellegű volt a baráti kapcsolat megszűnése Istennel és a kiűzetés a Paradicsomból, a testi életet érintette a szenvedés, a betegség, a halál.

Hogy az ember, mint a Teremtés koronája - tettével magával rántotta-e a természetet, nem lehet biztosan állítani. A bibliai szöveget lehet így értelmezni: „A föld átkozott lesz miattad. Fáradsággal szerzed meg rajta táplálékodat életed minden napján. Tövist és bojtorjánt terem számodra." Ez jelentheti azt, hogy a természet maga is „megváltozott"; de legalábbis azt, hogy a közte és az ember közti viszony romlott meg. Amennyiben valóban történt változtatás a világon, ahogy a kérdés feltételezni látszik, akkor ez az ember lázadására lenne visszavezethető. Más alapunk nincs rá, hogy azt képzeljük, „ma a világ egészen másként néz ki". Természettudományos ismereteink ugyan igazolják földünk alakulását, de ellenkező irányban: a kezdeti izzó tűzgolyó egyre inkább lehűl és lakhatóvá válik, ennélfogva a napjainkban észlelt természeti katasztrófák, a néhány százezer évvel ezelőttiekkel szemben, határozottan csökkenő tendenciát mutatnak, bármennyire szörnyűek tudnak lenni ma is. De ma mindről értesülünk. Ez a különbség. Annak viszont semmi jele, hogy Isten valaha is megváltoztatta volna a természeti törvényeket. Ellenben mi emberek igenis képesek vagyunk a természet tönkretételére, kizsákmányolására, persze nem a természet törvényeinek átalakítására. Az efféle kísérleteket a természet mindig megbosszulta. Ezzel szemben a nagyobb tisztelet a Teremtéssel szemben a jövő biztosítéka. Mert végeredményben azt tiszteljük, aki alkotta, a Teremtőt.

Röviden összefoglalva: Való igaz, hogy a természettudomány sose fogja megfejteni a világ létezésének titkát, mert tárgya csak az anyagi, természettudományos módszerekkel vizsgálható, mérhető világ. Számára a „honnan" kérdése fel sem merül, csak a „hogyan" érdekli, a világ létrejöttének kapcsán. Ezzel szemben a teológia (mely szintén tudomány), egyrészt a filozófia „előmunkálataira" (ezért nevezik a teológia szolgálójának - „ancilla theologiae"), másrészt a kinyilatkoztatásra támaszkodva, meglehetősen közel került a teremtés titkához. Teljesen átfogni, nem fogja tudni sohasem, ehhez magát Istent kellene emberi ésszel felérni, de nagy tisztelettel fordul a nagy Mű és az azt a Teremtés kezdete óta irányító természet törvényei felé, mert ezzel a Teremtőt dicsőíti. A hit és a szeretet útja visz legközelebb Hozzá. Ezen járjunk. Ez boldoggá is tesz.

Frank Miklós

IMASZÁNDÉKOK

Áprilisra

1.

Imádkozzunk, hogy a keresztények valóban Istennek és felebarátaiknak szenteljék a vasárnapot, az Úr napját.

Még hívő vidékeken is szép dolog, ha a keresztény közösség tagjai a vasárnapot „az Úr napjának" tartják; ünnepi öltözetben, a szentmise-áldozaton való részvétellel, közös énekléssel, imádsággal és a szentbeszéd figyelmes hallgatásával ünnepelnek; ha esetleg a bűnbánat szentségének vétele után, az Úr szent Testét is magukhoz veszik, erőt nyernek a következő napok munkájához, küzdelmeinek és „harcainak" megvívásához, érzik a Szentlélek erejét - átélik Isten közelségét.

Körülöttünk is vannak szomorúak, segítségre szorulók, akik szeretnék, hogy valaki meghallgassa őket, és elmondhassák felgyűlt félelmeiket, problémáikat.

Ha a segítésemre szorulókra időt „szentelek" - ezt az időt Istennek szentelem, s az Úr napját is megszentelem.

Persze nem mindig akad az ismerősök körében ilyen „rászoruló". Ha azonban készen állunk, hamar tapasztalhatjuk, hogy az élet - a rászorulókat fokozott módon szerető élet Istene - összehoz bennünket olyanokkal, akik e pillanatban várják segítségemet. Ezt ugyan köznapi szóval „véletlennek" nevezik, de a Mindenható tudja, mikor mit csinál. Nekünk csak fel kell használni a véletlenül adódó alkalmakat.

2.

Imádkozzunk, hogy a keresztény közösségek az életszentség eleven lelkesedésével ébresszék fel a missziós hivatásokat.

Gyakran úgy tűnik, a kereszténység elveszítette átütő erejét. Nehezen találunk embereket, akiknek életszentségét példaképként követhetnénk.

A tettek, a segítség, a rászorulók támogatása, az őszinte hitvallás és a buzgó ima elvezetnek rá.

Jézusnak sem volt sok látványos sikere földi életében. Mi se várhatunk látványos sikereket a missziós munka terén. Ez a Mindenható műve. Keresztény tanúságunkkal viszont mindig hozzájárulhatunk ahhoz, hogy Isten rátegye művére a koronát, az Ő koronáját!

Fejős Ottó

VELÜNK VAN

4.

AZ EUCHARISZTIA MINT SAJÁTOS MEGEMLÉKEZÉS (ANAMNÉZIS)

Hogyan lehet Jézus Krisztus valóban jelen keresztáldozatával és feltámadásával, amikor ez a történelmi esemény 2000 évvel ezelőtt történt? Ha azt mondjuk, hogy csak megemlékezünk a húsvéti misztérium tényéről, akkor az még nem jelenti azt, hogy itt és most jelen van közöttünk. Az Úr Jézus mondotta tanítványainak, hogy cselekedjék ugyanazt, amit Ő tett, az Ő emlékezetére. A görög nyelv ezt *„anamnézis"*-nek nevezi, ami annyit jelent, hogy egy múlt eseményt emlékezetünkbe idézünk, mint pl. egy sportesemény, vagy családi tragédiát. Viszont a héber *„zikkaron"*, amire az Úr Jézus utalt, sokkal gazdagabb, mert nem csak azt jelzi, hogy emlékezünk a múltra, hanem azt is, hogy ez a múlt esemény jelenvalóvá lesz itt és most, amikor annak emlék-ünnepét üljük. A héber és arám nyelvben, amit Jézus használt, ennek a kifejezésnek aktív jelentősége van. Ami a múltban történt, az jelenül meg most, hogy abban mi is részt vehessünk.

Az ószövetségi Pászka-vacsorán elhangzott egy figyelmeztetés, hogy akik ezen az emlék-vacsorán részt vesznek, azok ugyanabban az eseményben vesznek részt, mint amiről megemlékeznek, vagyis az egyiptomi rabságból való kiszabadulásban. Ezt a szertartást használja maga Jézus is, amikor az Utolsó Vacsorán megparancsolja tanítványainak, hogy „ezt cselekedjétek az én emlékezetemre", és amikor ezt cselekszitek, akkor részesei lesztek velem együtt az én húsvéti misztériumomnak, Velem együtt haltok meg és támadtok fel új életre.

Hogyan lehetséges a múltat a jelenbe hozni? Csak úgy, hogy Jézus Krisztus maga a mennyben az örökkévalóságot élvezi és neki minden jelen van, a múlt is és a jövő is. Az Ő átmenetele a halálból az életre, az Ő odaadó áldozata az Atya felé és szeretete irántunk ugyanaz most is, mint akkor volt a Golgotán. Amikor fogható módon elrendelte az Utolsó Vacsorán, hogy a kenyér és bor színe alatt Ő jelen van, és a kenyér megtörése, valamint a bor kiöntése az Ő halálát jelképezik, akkor olyan jeleket adott nekünk, amelyeken keresztül mi is jelen lehetünk ebben az egyedüli, világtörténelmi, megváltó eseményben. Sőt, nemcsak jelen vagyunk, hanem meghív minket is, akik a keresztség által bele ojtódtunk, hogy Vele együtt vegyünk részt halálában és feltámadásában. Az emlék-ünnep tehát nem puszta elméleti vissza-gondolás a múltba, hanem tevékeny részvétel, belekapcsolódás a nagy húsvéti átváltozásba, ami megjelenül az oltárainkon.

A szentmise tehát nem egy színelőadás, ahol csupán a papnak van szerepe, hanem valóságos részvételt feltételez és kíván mindannyiunktól képességünk szerint. Akárcsak Krisztus, úgy nekünk is készen kell lennünk átadni magunkat az Atya akaratának és az Ő kezébe kell helyeznünk életünket. Csak így leszünk része a feltámadás dicsőségének és az isteni életnek.

Miklósházy Attila S. J., püspök

KELET- ÉS KÖZÉP-EURÓPAI BÍBOROSOK ÉS PÜSPÖKI KONFERENCIA ELNÖKÖK TALÁLKOZTAK BUDAPESTEN

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia meghívására az Európai Unióba most belépett, illetve az unióba készülő kilenc közép- és kelet-európai ország helyi Katolikus Egyházának vezetői találkoztak Budapesten február 12-14. között. A találkozó fő témája a „Keresztény emberkép a mai Európában" volt. A résztvevők közös szentmisét mutattak be február 13-án, vasárnap, a budapesti Szent István-bazilikában, és február 14-én látogatást tettek Mádl Ferencnél, a Magyar Köztársaság elnökénél

A Baltikumtól a Balkánig húzódó térség százmilliós népességéből 56 millió katolikus. A budapesti találkozó házigazdája és kezdeményezője Seregély István egri érsek, az MKPK elnöke, és Erdő Péter bíboros prímás volt. Van mit tanulniuk egymás tapasztalataiból e nemzetek Katolikus Egyházainak, hiszen nemcsak a kommunizmus évtizedeiben volt hasonló a sorsunk, de a szabadsággal járó örömök és gondok, valamint az abból adódó feladatok is szinte ugyanazok. Egymás alaposabb megértésére is szüksége van nemcsak e nemzeteknek, de a helyi egyházaknak is, hogy a közös célok jegyében egymás segítségére lehessenek népeink közös keresztény európai jövőjének építésében.

„Azért kezdeményeztük ezt a találkozást - mondta Edrő Péter bíboros a február 14-én tartott sajtótájékoztatón -, hogy tanácskozzunk az ember helyzetéről országainkban, hiszen a személyek alapvető problémái jelentik a legnagyobb kihívást az Egyház számára is. Milyen állapotban van az ember a kommunizmus évtizedei után az újjászerveződő társadalmakban, az új jogrend, az új gazdasági körülmények keretei között? Milyen lélektani, milyen társadalmi nehézségek nyomasztják, milyen lehetőségek nyílnak meg számára, és hogyan reagál ezekre a lehetőségekre? Mindez természetesen lelkipásztori feladat is a számunkra. Ezeknek a feladatoknak a teljesítésében nagy mértékben függünk az adott országban kialakult jogi, gazdasági, társadalmi körülményektől is, amelyeknek az összehasonlítására ez a találkozó szintén alkalmat adott. Nagy öröm volt a számunkra, hogy átéreztük a szolidaritást, átéreztük a nemzeteink közös vonásait, amelyek megkülönböztetnek minket Európa többi részétől, a keletebbi és a nyugatabbi részétől egyaránt. Ezek a népek jobban ismerik egymást, mint Európa távolabbi részének lakói. Az Európai Unióhoz már csatlakozott országok helyi egyházai és a tagjelölt országok helyi egyházai sok közös problémával találják magukat szemben, és kölcsönösen tudnak egymásnak segíteni. Ennek tudatosodása volt a találkozó egyik nagy eredménye."

Arra a kérdésre, hogy mennyiben különböző, illetve hasonló az Európa nyugati és keleti felén élő népek és ezen belül a keresztények helyzete, Erdő Péter bíboros a Magyar Kurír szerkesztőségének elmondta: „A Nyugat-Európa és Közép-Kelet-Európa közötti különbség a társadalmi realitásban van. Térségünkben hasonló jellegű, de sokkal nyíltabban jelentkező problémákkal kell szembesülni. Itt másképpen kell értékelni a lélektani folyamatokat és az ennek következtében jelentkező magatartás-változásokat. De említhetném a migráció különböző jelenségeit is. Egészen más ez a kérdés egy olyan országban, ahol tömegesen kell bevándorlókkal számolni, és ott, ahonnan az emberek kivándorolnak. A nemzeti-etnikai azonosság problémaköre szintén közelről érinti az embert. Ez is más egy olyan térségben, ahol ez hosszú évtizedeken át nem lehetett téma. Bizonyos folyamatok pedig sokkal váratlanabb formában törhetnek felszínre. De ezek inkább a társadalmi realitásban rejlő különbségek. Ami összeköt bennünket a nyugati katolikusokkal, az éppen a keresztény meggyőződésünk".

Az Európa-szerte tapasztalható keresztényellenes megnyilvánulásokról szólva a főpásztor elmondta: „Egy kommunista múlt után ennek egyértelműen más helyi értéke van itt, mint egy zavartalanabb fejlődési utat leírt társadalomban. A jelenségek sem egyformák, hiszen gorombba keresztényellenes megnyilvánulások a nyugat-európai világban nem jellemzőek. A mi térségünkben a gyors változások során kitűnt, hogy a társadalom erkölcsi kohéziója igen gyenge. Márpedig ha a társadalom értéktudatában vákuum keletkezik, akkor az a mindennapi együttélés számára is veszélyeket hordoz magában. Azt hiszem, ennek a tágabb értelemben vett régiónak közvetlen formában kellett szembenéznie ezekkel a veszélyekkel, éppen ezért ilyen téren a nyugati testvérekkel való tapasztalatcserében mi is tudunk nyújtani valamit."

Újságírói kérdésre a csángók anyanyelvi miszézési lehetőségével kapcsolatban Ioan Robu bukaresti érsek így nyilatkozott: „Két irányban keressük a lehetőséget. Egyik megoldás a csángó nyelv lenne, a másik pedig a magyar nyelv használata. Ha a magyar nyelvet használják, akkor gyakorlatilag megszűnik a csángó dialektus, a csángó nyelv. Meg kell állapítanunk, hogy most nincs liturgikus könyv csángó nyelven. Néhány moldovai faluban találtunk megoldást, amely azonban biztosan nem végleges és nem jó megoldás. Azok számára, akik akarják, ezeken a településeken magyarul miszézhetnek. A többiek pedig keresik a lehetőséget velem együtt, hogy egy jobb megoldást találjunk".

MKPK Sajtóirodája/Cs. F.

ISMERJÜK MEG PAPJAINKAT

Ismerjük meg papjainkat című sorozatunkban bemutatjuk a nyugat-európai magyar lelkipásztori szolgálatban működő papjainkat. Bemutatásuk egyben meghívó arra, hogy a külföldön lakó, esetleg ideiglenesen külföldön tartózkodó magyarok, illetve magyarul beszélő fiatalok, tanulók, munkakeresők Magyarországról, a Kárpát-medencéből vagy a világ bármely országából, igénybe vegyék lelkipásztori és egyéb szolgálataikat távol a hazától, az idegenben.

Szabó Árpád

Szabó Árpád, a Salzweg-i és Straßkirchen-i német egyházközségek plébánosa és a magyarok lelkésze Passauban és a Passau-i Egyházmegyében. Megbízatását az egyházmegye főpásztorától kapta. Eredetileg gyulafehérvári egyházmegyés, majd inkardinálták a Passau-i Egyházmegyében.

1947. június 12-én született Ditróban. Elemi és középiskoláit szülőfalujában végezte. A ditrói középiskolában érettségizett 1965-ben. 1965-től 1970-ig a gyulafehérvári Római Katolikus Hittudományi Főiskolán teológiát tanult, 1970-től 1974-ig Rómában a Germanicum et Hungaricum növendéke. Közben 1971. szeptember 12-én Márton Áron gyulafehérvári püspök pappá szentelte Ditróban. 1972-ben dogmatikából licenciátust szerzett a római Gregorianán.

1975-ben áttelepült az NSZK-ba és 1987-ig német kápláni szolgálatot vállalt Kölnben: előbb a Christi Geburt, Bocklemünd-Mengenich plébánián, majd a St. Bartholomäus, Köln-Porz plébánián. 1987-től 1989-ig ifjúsági lelkész Passauban és vicarius parocialis a passaui St. Peter plébánián. 1989-től plébános Rathsmannsdorfban és Windorfban, 1993-tól a Passau-Innstadt plébánián, 2002-től Salzweg-ben és Straßkirchenben.

Német lelkipásztori szolgálatának megtartása mellett, 1987. októbertől a passau-i egyházmegye főpásztorától megbízást kapott az egyházmegye területén élő magyarok és magyarul beszélő hívek lelkipásztori szolgálatára. Előbb a Hl. Geist-templomban tartotta a magyar szentmiséket, 1989-től Boldog Gizella sírjánál, a passaui-niedernburgi apácák kolostorában, a Niedernburg-templomban. 1987-től évente négyszerötször körlevélben értesíti híveit a magyar egyházi közösség eseményeiről. A körlevél mintegy hatvan példányban jelenik meg.

1996-ban, ezüstmiséje alkalmából megkapta Passau város kitüntetését: *Silberne Ehrenmedaile der Stadt Passau*. 1999-ben a Szent György Lovagrend tagja, 2001-ben passaui priorja, 2003-ban bajorországi nagypriorja lett, és 2004-ben kitüntették a lovagrend tiszti keresztjével. Írása jelent meg a Mérlegben, és bérmálási előkészítőt írt német nyelven: *Eine Novene (nicht nur) für Firmlinge - Kilenced (nem csak) bérmálkozóknak*, Passau, Seelsorgeamt Ordinariat Passau, 1988.

Magyar szentmisét tart rendszeresen minden hónap 3. vasárnapján, 16.00 órakor Passauban, Boldog Gizella sírjánál, a Niedernburg-templomban, Klosterwinkel 1.

Érdeklődni: Szabó Árpád plébános, Götzendorferstr. 5., D-94121 Salzweg, Telefon: 0049-8505/12 29.

Cserháti Ferenc

GYÖKEREK NÉLKÜL...
Meg kell találni a közös értékeket

Közösen írt könyvük megjelenése alkalmából Joseph Ratzinger bíboros, a Hittani Kongregáció prefektusa és Marcello Pera, az Olasz Szenátus elnöke, nyilvános beszélgetést tartott a Lateráni Egyetemen. A német teológus és az olasz filozófus-politikus véleménye egybehangzó: szükség van a nem hívők, a katolikusok és a más vallásúak közötti együttműködésre. A találkozás során a két szerző Európa keresztény gyökereiről beszélt, akárcsak könyvükben, melynek címe Gyökerek nélkül: Európa, relativizmus, kereszténység és az iszlám.

A bíboros a természeti törvény újra felfedezését sürgeti, mert az egy közös moralitás alapjának a lehetősége. „Ismét tanulmányoznunk kell a természeti törvényt" - mondta Ratzinger bíboros. „Meg kell találnunk az alapokat, annak érdekében, hogy azonosítani tudjuk a katolikusok és nem vallásosak közös kötelezettségeit egy olyan cselekvésmód megalapozásában, amely kötelességtudó és egyben erkölcsös." A bíboros emlékeztette a hallgatóságot, hogy a természeti törvény független a vallásos hittől. A hit viszont segíthet a természeti törvény megtalálásában. Az elmúlt évtizedekben hihetetlenül megnövekedett az ember hatalma, és ezzel együtt a pusztításra való képessége is jelentősen erősödött. Morális kapacitásunk viszont nem fejlődött. Ennek az aránytalanságnak a leküzdése a katolikusok és a nem vallásosak közös kihívása - hangsúlyozta a bíboros, majd így folytatta: a szekularizált kultúra, amikor elválasztja magát saját gyökereitől, dogmatikus lesz, és elveszíti morális erejét. Így az értelem csupán funkcionálissá és technikaivá válik, elveszti erkölcsösségre való érzékenységet. Morális képesség nélkül viszont az emberi szabadság önmaga karikatúrája. Ma gyakran azt gondolják, hogy ha valamit lehetséges megtenni, akkor azt meg is kell tenni. Ebben az esetben viszont az abszolutizált szabadság elveszíti az erkölcsi kritériumait.

Marcello Pera politikus, korábban a Pisai Egyetem filozófia tanára, Európa politikai, szociális és spirituális válságát elemezte. „Kontinensünk öregnek és bölcsnek képzeli magát, de többé nem akarja elismerni vélt bölcsességének alapjait." A katolikusok és a nem keresztények közötti együtt működés érdekében meg kell találni a közös értékeket - mondta az Olasz Szenátus elnöke, aki önmagát nem hívőként minősítette. VR

A pápa tervezi útját a kölni Ifjúsági Világtalálkozóra

II. János Pál pápa augusztusban ellátogat Kölnbe, a XX. Ifjúsági Világtalálkozó helyszínére, erősítette meg Heiner Koch, a világtalálkozó főtitkára. Koch Kölnben egy hatalmas órát leplezett le, amely a világtalálkozó kezdetéig hátralevő időt mutatja. „Ez az óra buzdítson arra, hogy ezt az időt jól használjuk fel" - hangsúlyozta Koch. A pápa meghívására körülbelül 1 millió fiatalt várnak a Rajna-menti városba augusztusban. KAP/MK

Gyermekeknek

A HÚSVÉT ÜZENETE

A nagyböjti idő hangulata szépen illeszkedik a téli álmát alvó természethez. De egyszerre csak hosszabbak lesznek a napok, kipattannak az első rügyek a bokrokon, fákon, ébred a körülöttünk levő világ.

Lelkünkben is most kezdődik valami új. A misztikusnak tűnő nagyhét után Jézus feltámadása új reményt varázsol a szívekbe. Most kezdődik igazi jelenléte, amikor nemet mondasz a bűnnek, csüggedésnek, a hamis elképzelések kísértéseinek, kilépsz önzésed börtönéből. Már fáj, hogy veszekedsz testvéreddel, osztálytársaddal, és rossz lelkiismerettel tölt el, hogy a TV előtt ülsz, és nem segítesz anyukának a házimunkában, vagy a szomszéd néninek a bevásárlásban. Már fáj a lustaságod, hogy idődet haszontalan dolgokkal töltöd a tanulás, olvasás és sport helyett.

Érzed a szükségét, hogy a vasárnapi misén találkozz Jézussal, aki kezébe vette a kenyeret, megáldotta, megtörte és odanyújtotta tanítványainak. Te is tanítvány vagy, részese a húsvét örömének. Nézzünk magunkba, nézzünk a feltámadt Krisztusra, hogy elmondhassuk, most kezdődik egy új, igazabb keresztény élet a mi számunkra is.

Szeretettel: **Judit néni**

Fiataloknak

MENJÜNK ÉS TALÁLKOZZUNK VELE

„Mária Magdolna és a másik Mária elment megnézni a sírt." Elsőként Jézus sírjához asszonyok érkeznek. De a várt csend, temetői nyugalom helyett, valami megdöbbentő jelenség fogadja őket. Halottaknak látszó, bénult őrök, a sír bejáratától félredobott kő... És egy hófehér ruhába öltözött angyal: „tudom, hogy Jézust, a megfeszítettet keresitek. Nincs itt, mert feltámadt... Menjetek..." Félelemmel és örömmel a szívükben indulnak vissza a tanítványokhoz, mennek, viszik a jó hírt. Azonban csak néhány lépés a visszavezető úton és újabb rendkívüli találkozás... Jézus maga, a feltámadott áll előttük. „Ne féljetek! Menjetek, vigyétek a hírt" - szól hozzájuk.

Húsvét titkának, Jézus feltámadásának megértése nem egy számtani művelet, még csak egy bonyolultnak látszó rejtvény megoldásához sem hasonlítható. Hogy célunkat elérjük, csak egyet kell tennünk: haladnunk kell. Indulni, menni kell a kijelölt úton, a jó hír fakasztotta hittel. Hírnökként, úgy, ahogy az asszonyok is megtették. Menni, azokhoz hasonlóan, akik halálában is mellette akartak lenni, akik nem futamodtak meg, akik nem ültek félve, remegve a bezárt ajtók mögött... Kemény, bátor szívvel, s ami talán még ennél is fontosabb: szilárd reménnyel, hogy egyszer minden jóra fordul. Hiszen megígérte... Találkozni fogunk Vele. Az örömteli üzenet szerint Jézus találkozni akar tanítványaival, nem ott, Jeruzsálemben, a még ott emelkedő kereszt árnyékában, hanem Galileában, ahonnan elindult jó hírével. Vissza a kezdetekhez, újra indulni, menni, immár együtt, együtt a Feltámadottal.

Pál atya

HA ÁRVÁN IS, DE FELEMELT FEJJEL

Ismerjük a szavazás eredményét, a Nem-et. Ezzel kapcsolatosan szeretnék írni, mert akármint alakulnak a későbbiekben a dolgok, akármilyen kedvezmények, megoldások szülessenek, idővel a sebek is begyógyulhatnak, de a tüske bennünk marad örökre. Ilyet még nem jegyzett fel a történelem, hogy egy nemzet megtagadta volna testvéreit.

A magyar állampolgárság megadása főleg lelkileg lett volna fontos, több erőt adhatna a megmaradásért folytatott küzdelemben, és azt, amit Trianonban idegenek elrontottak, azt az anyaország jóváteheti, ha megfogja azok kezét, akik a helyükön maradtak és megmaradtak magyarnak. Kétmillió hat ezer segítő kézre lett volna szükség, de csak egymillió négyszáz anyaországi magyar nyújtotta felénk a kezét. Csak ennyi igazi magyar volna Magyarországon? Azt gondolom leginkább azok okolhatók, akik a Nemre buzdították a lakosságot, akik szórólapokon hirdették, hogy a beáramló határonkívüliek elözönlik az országot és elveszik a munkalehetőségeket. Akik rosszindulatúan szítottak ellenséges érzületeket, akiknek nem volt szent a nemzet egysége, akik csak magyarul beszélnek, de keblükben nincs magyar szív és a magyarság sorsáért aggódó magyar lélek. Akik a testvérek megtagadására buzdítottak, azok megrontották az 1989 után olyan szépen kialakult kapcsolatokat, szétverték az egymásra találó rokonlelkeket, testvéreket. Káin ismét megölte Ábelt.

86 évig „bozgorok", hontalanok ezer éves szülőföldünkön és most azt kell elviselnünk, hogy röhögnek rajtunk, mert az anyországban élő testvéreinknek sem kellünk. (Románia megadta a Moldáviában élő testvéreinek a román állampolgárságot.)

Nagy és megalázó volt ez az arculcsapás. Advent volt, vártuk a Megváltást, vártuk a Mikulási ajándékot. Papjaink sokasága ment ki magyarországi templomokban nemzeti egységünkért könyörögni, és ez a Nem összetörte bennünk azt a szent szót: Anyaország. 1918 óta most vagyunk a legárvábbak, mert eddig mindig reménykedtünk abban, hogy egyszer csak magához ölel az anyanemzet, egyszer majd újra testvérek és egyenlők leszünk, és most azt tapasztaljuk, hogy Magyarországnak Európában sincs nagy szüksége a szegény rokonra.

Olyan lelki megrázkódtatás volt ez a székelynek, amelyet meg lehet talán bocsátani, de elfeledni soha nem tudja. Azóta fekete gyászszalag van tűzve a templomokban a magyar zászlóra, a dévai árvák otthonának ferences barátja megrendült szívvel utasította vissza az árvák részére küldendő segélyt, többen visszaadták a koronás magyar igazolványt, mert minek az, ha nem éreznek testvérnek minket. Számomra az volt a legmegrendítőbb, amikor a templomban a szertartás végén, az orgonán felzúgott nemzeti imánk, a Himnusz hangja, de senki sem énekelte, a pap sem. Csak álltunk némán, lehajtott fejjel és hullt a könnyünk. Ez a mostani, a fájdalom keserű könnyei voltak, mert mérget kevertek a himnuszunkba, s a „nyújts feléje védőkart" hallatán mindig 2004. december 5. jut eszünkbe.

Aggódva gondolunk a Csíksomlyói búcsúra, nemzeti ünnepeink megtartására, amelyeken egyre több magyarországi testvérünk vett részt, és amelyek olyan szépek és meghatóak voltak.

Túléljük ezt a második Trianont is, mert jönnie kell egy jobb kornak, addig is megmaradunk hamu alatt izzó parázsnak, olyan magnak, amelyből példamutató hazafiak, testvérszerető, emberséges magyarok kelnek ki, és megmaradunk, ha árván is, de felemelt fejjel!

Finta Etelka, Futásfalva

LÁTLELET AZ IFJÚSÁGRÓL

Nemzetközi konferencia a Szent Imre Gimnáziumban

„Ön fizikát tanít, természettudományokkal foglalkozik, akkor hogyan hihet Istenben és hasonlókban" - tették fel a kérdést még az 1980-as években Baranyi Károly tanár úrnak tanítványai. Pontosan ezért - válaszolta nekik, nem érezném jól magam olyan világban, melyet a természet törvényei irányítanak. Jobb nekem, ha titkok, csodák, angyalok vesznek körül. Tanári pályája során sok esetben előfordult, hogy tanítványai megkérdezték tőle: „Ugye, a tanár úr vallásos?" A válasz általában nem egy mondatból állt, félórás, egy órás beszélgetés követte, amit végül azzal zártunk, a kérdést a magam részéről befejeztem, és többet nem hozom szóba. Kivéve, ha tanítványaim ismét igénylik a beszélgetést. Minden alkalommal folytattuk, általában hetente egy-két órát beszélgettünk, vitatkoztunk.

Ezek a gimnazista, egyetemista korú lányok, fiúk nem voltak vallásosak, talán csak meg voltak keresztelve. Valami, vagy Valaki mégis felkeltette az érdeklődésüket, nem az én dolgom e fogantatáshoz hasonló titokzatos momentumok megvizsgálása. Feladatom az volt, hogy kérdéseiket megértsem és válaszoljak, új kérdések megszületésénél bábáskodjak - nyilatkozta lapunknak Baranyi Károly, a Nemzeti Pedagógus Műhely, és a Magyar Pedagógus Szövetség elnöke azokra az induló motivációkra, melyeknek hatására 1999 óta minden évben nemzetközi konferenciát szerveztek. Idén Látlelet az ifjúságról címmel 2005. február 11-13-a között rendezték a nemzetközi konferenciát Budapesten a Szent Imre Gimnázium dísztermében.

A háromnapos, nemzetközi előadókkal fűszerezett tanácskozáson Meggyes Tamás, Esztergom polgármestere beszámolt a város egyedülálló kezdeményezéséről, mely szerint az Esztergom-budapesti Főegyházmegyével közösen létrehozták a Szent Miklós Alapot az esztergomi gyermekek javára. Mint mondta: Esztergom „örökbe fogadta" a gyermekeket, mert Esztergom a gyermekek városa kíván lenni. Céljuk: hogy segítsék őket az otthonteremtésben és a családalapításban. 500.000 Forintot helyeznek el letétbe minden Esztergomban született gyermek számára, melyet évente 50 ezer forinttal egészítenek ki. Huszonegy év múlva fejenként két és fél millió forint segíti azokat a fiatalokat, akik otthonteremtésre vagy tanulmányaik folytatására használják fel az addig összegyűlt pénzösszeget. Meggyes Tamás bízik abban, hogy ez a kezdeményezésük kormányzati programmá válhat a későbbiekben. MK

MINDEN EGYES GYERMEK AJÁNDÉK AZ ÚRISTENTŐL

A Patrona Hungariae Gimnázium egy jeles egyházi intézmény és ez vezeti a középiskolák hozzáadott érték alapján készített rangsorát, ami azt jelenti, hogy ebben az iskolában fejlődik a legtöbbet a gyermek. Csermely Irén nővér, a Patrona Hungariae Gimnázium igazgatónője a Magyar Nemzet március 7-i számában elmondta: „Az iskola sikerének kulcsa az iskolanővérek pedagógiai módszere, nevelési elve. Ők ugyanis tudják, hogy pedagógia nem pusztán oktatásból áll, hanem nevelésből, értékközvetítésből is. Számunkra minden egyes tanítvány ajándék az Úristentől, akiben számtalan dolog csírája szunnyad. Az a feladatunk, hogy a gyermekkel együtt felfedezzük a benne rejlő lehetőségeket, és ezeket kibontakoztassuk. Nagy öröm számunkra, hogy nem elsősorban a sok pénzzel kecsegtető divatszakmákat választják. Mivel az itt töltött évek során minden gyerek felfedezi, hogy mi érdekli, és mihez van a legnagyobb érzéke, így ennek alapján választanak pályát... A diákok időről időre visszajeleznek, visszajárnak hozzánk. Ennek fő oka az, hogy a növendékek nálunk erős közösségeket alkotnak. Arra neveljük őket, hogy ne elsősorban az önérvényesülés útja lebegjen a szemük előtt, és ne tiporjanak át a másikon, ha az érdekeik úgy kívánják. Alapvető érték számunkra a mellettünk élő ember segítése és az együtt haladás... Egy iskolanővérnek a nevelés azt jelenti, hogy az embereket, mint Isten teremtményeit és képmásait a teljes kibontakozásukhoz segítsük, és képessé tegyük őket arra, hogy latba vessék adottságaikat a földi élet emberhez méltóvá alakításában. Hisszük és valljuk, hogy az ember megváltoztatásával a világ is alakítható. Amikor leányokat oktatunk, akkor elsősorban leendő édesanyákat nevelünk, mert a nő a család szíve, rajta áll vagy bukik sok minden." MK/CS. F.

JÉZUSOM, BÍZOM BENNED...

Folytatás az 1. oldalról.

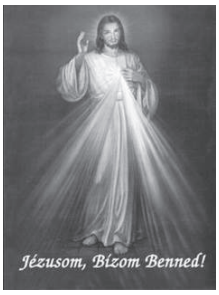

fiatal papként megismerte Fausztina nővér életét és az általa írt Naplót. Ő indította el a nővér boldoggá avatását Krakkóban 1965-ben. Pápaságának harmadik évében megírta és az Egyháznak átadta az IRGALOMBAN GAZDAG ISTEN - DIVES IN MISERICORDIA Enciklikáját. Nagy öröm volt számára, hogy a nővért 1993-ban boldoggá, 2000-ben pedig szentté avathatta. A pápa döntése szerint mindkét esemény húsvét második vasárnapján történt. Ez nem véletlen, hiszen Jézus kérte, hogy ez a vasárnap legyen az Isteni Irgalmasság ünnepe. A szentté avatáskor ezt is kihirdette: „Mától kezdve ez a vasárnap az Isteni Irgalmasság nevet viselje." Az Apostoli Penitenciária pedig 2002-ben kelt dekrétuma szerint teljes búcsú nyerhető ezen a napon a szokásos feltételekkel. Most már csak rajtunk múlik, hogy az irgalom tengeréből mennyi kegyelmet nyerünk a magunk javára, és mennyit eszközlünk ki mások, sőt az egész világ számára.

Végül szeretném a Kedves Olvasók figyelmét ráirányítani a Szentatyának az Isteni Irgalomba vetett bizalmára. Amikor felszentelte 2002. augusztus 17-én Krakkó-Lagiewnikiben az Irgalmasság Bazilikáját, akkor Szent Fausztina nővér szavaival kezdte homíliáját: „Ó, felfoghatatlan, kimeríthetetlen Isteni Irgalom! Ki tud Téged méltón tisztelni, dicsérni? Te vagy a mindenható Isten legfőbb tulajdonsága, a bűnös ember édes reménysége." Ezt követően szólította meg a híveket: „Kedves Testvérek! Szent Fausztina egyszerű és őszinte szavait idézem, hogy vele és mindnyájatokkal együtt imádjuk Isten irgalmasságának felfoghatatlan és kifürkészhetetlen misztériumát. Fausztina nővérrel együtt akarjuk megvallani, hogy az ember számára nincs más reményforrás Isten irgalmasságán kívül. Hittel szeretnénk újra mondani: Jézusom, bízom Benned". Tanuljunk a Szentatyától. Az Ő szíve tele van az Isteni Irgalom iránti hálával, dicsőítéssel. Tudatában van annak, hogy az Egyháznak joga és kötelessége hirdetni Isten Irgalmasságát és azt is tudja, hogy szüntelenül imádkozni kell ezért a nagy ajándékért. Erre buzdít minket szavaival, példájával. □

Madridi levél

ELESETTEK VÖLGYE NAGYPÉNTEKEN

Ha a spanyol fővárost északnyugat felé autóúton hagyja el az ember és a Középhegység hágói felé igyekszik, mint egy 50 kilométerre óriási, 150 méteres kőkereszt hívja fel figyelmét. A mellékúton megközelíthető helyet ma az Elesettek Völgyeként ismerik; ott a Szent Keresztről elnevezett, még csak félszázados bencés apátság hata1mas, sziklába vájt templomával. Sokan keresik fel, különösen nagyhéten, nagypénteken. Akkor teljes búcsút lehet nyerni a XXIII. János pápa által adományozott szentkereszt-ereklye előtt.

Az építkezés 1940-ben, a polgárháború befejezését követő évben kezdődött és elkészültének dátumát 1959. március 7-tel adják meg. Alapítását az a szándék vezette, hogy nyughelyt adjanak a testvérharc elesettjeinek, győzteseknek és legyőzötteknek egyaránt. Ott is pihennek a pietá-val koronázott templombejárat két oldalán, árkádok alatt. A vesztesek közül ugyan kevesebben kerültek oda, mert sokan inkább a nyertesek emlékművét, mint a kiegyezését és megbékülését akarták benne látni.

Hozzájárulhatott az is, hogy a munkálatok egy részét elítéltek, politikai foglyok végezték. Sokan nem tudták, - vagy nem akarták tudni, - s talán ma sem emlékeznek rá, hogy a foglyok önként dolgoztak szerény fizetés és büntetésük csökkentése ellenében. A szent hely politikai mellékízéhez aztán hozzájárult az is, hogy oda került a falangista mozgalom 1936-ban kivégzett alapítója, - maradványait vállon vitték fél országon keresztül első nyughelyére, az El Escorial-i monostorba, majd 1975-ben oda temették „az előző rendszer" fejét, Franco tábornokot.

Az apátság, melynek első feje neves középkor-kutató egyetemi tanár volt, egyházművészeti szempontból is figyelemre méltó bronzkapujával, kupolamozaikjával s a főoltár fölött függő, nagy feszülettel. Szomszéd épületben fiúiskola és internátus, mely gyermekkórusáról is híres. A lényeg azonban más.

A háborúban elesettek emlékét mindenütt tisztelik. Keresztény szellemben nincs választóvonal az egykori ellenfelek között, akkor sem, ha polgárháború dúlt: mind megérdemelnek egy imádságot. A kölcsönös megbocsátás sem elegendő, találkozni kell a kereszt tövében, melyen Jézus ártatlanul halt meg, mint a gyűlölet áldozata. Az Elesettek Völgyében gyűlöletnek, ellenszenvnek nincs helye, tanítása ebben áll.

Ezt fejtette ki a nagyböjt alkalmából a jelenlegi apát is: „Az Elesettek Völgye számtalan ember maradványainak és emlékének ad hajlékot ideológiákon és harcvonalakon túl. Hagyjátok a háborút, üzeni, adjatok békét a halottaknak, kívánjatok nekik örök nyugodalmat. Mind testvérek vagytok, ugyanannak a földnek, hazának és ugyanannak az Atyaistennek a gyermekei. Ne ássatok megint lövészárkokat, ne kovácsoljatok új kardokat se acélból, se szavakból. Halljátok meg a halottak, az elesettek szavát: Béküljetek ki! Ebben a Völgyben nem kardoskodnak senki mellett, hanem imádkoznak mindenkiért."

Idestova 66 esztendeje a spanyol polgárháború végének; a lakosság többsége már azután született. Manapság aligha gondolnak arra, melyik táborhoz tartozott ennek vagy annak az apja, nagyapja. De a „két Spanyolország", melyről a költő beszélt, mintha nem tűnt volna még el. Elég a sajtót kézbe venni. Bárcsak hozzájárulnának legyőzéséhez az Elesettek Völgyének nagyhéti látogatói, no meg azok, akik még nem jártak ott...

Rónai Zoltán

ÚJ ÉRSEKET KAPOTT PÁRIZS

A párizsi Notre Dame székesegyházban, a napokban ünnepi nagymise keretében iktatták be hivatalába a francia főváros új érsekét, *André Vingt-Troist*. A 62 éves főpap Párizs szülötte. A nagypolgárság elitiskolájaként számon tartott, IV. Henrik francia királyról elnevezett gimnáziumban érettségizett. Papi pályája során hamarosan kapcsolatba került *Jean-Marie Lustigerrel*, Párizs eddigi bíboros-érsekével. Lustiger volt Vingt-Trois elöljárója a St. Jeanne-de-Chantal plébánián, a francia főváros zömében módos polgárok lakta XVI. kerületében. A lengyel eredetű zsidó családban született Lustiger bíborosi kinevezése után ismét a vezetése alatt álló egyházmegyébe hívta Vingt-Troist és rábízta a médiaügyek irányítását. Így a hatáskörébe tartozott a bíboros által életre hívott Notre Dame nevű egyházi rádióadó, valamint a hasonnevű folyóirat szellemi vezetése. Bennfentesek tudni vélik, hogy Lustiger közbenjárása is szerepet játszott André Vingt-Trois előbb püspöki, majd érseki kinevezésében is. Így valószínű az is, hogy Párizs új főpapja elődje irányvonalát fogja követni, habár reá már nem nehezedik az előző nemzedék szellemi-lelki működésében még fontos szerepet játszó világháborús múlt. André Vingt-Trois nemrég ismét szóba hozta a magzatelhajtás kérdését, és arra ösztönözte a híveket, hogy ne vegyék egyszerűen tudomásul a közhangulatból fakadó szabadosságot, hanem emeljenek nyíltan szót az élet védelmében. A születtésszabályzásnak ezt a módszerét egyértelműen zsákutcának nyilvánította és síkraszállt az élet sérthetetlensége mellett a foganatás pillanatától kezdve. A párizsi érsekség a világegyház egyik igen fontos pillére. A vatikáni diplomácia Milánó, New York és Bécs mellett tartja számon. André Vingt-Trois hivatali elődje, Jean-Marie Lustiger a francia püspöki kar igencsak markáns képviselője volt évtizedeken át. Nem véletlen kérte a Szentatya - akinek egyébként a bíboros személyes jó barátja, - nyugdíjba vonulásának elhalasztására. Ennek ellenére a francia püspöki kar - meglepő módon - sohasem Lustigert választotta elnökének. A simább modorú Vingt-Troisnak viszont jó esélye van a tisztség elnyerésére. Minden esetre időre van szüksége, hogy kiléphessen nagy elődje árnyékából.

Párizs új érseke André Vingt-Trois, mint segédpüspök, 1992-ben felkereste a párizsi Magyar Katolikus Missziót. Képünkön balról jobbra: Mons. André Vingt-Trois, Molnár Ottó plébános és Hamar Sándor katonai attasé, háttérben Roger Jullien, a „Présence du Cardinal Mindszenty" egyesület 1997-ben elhunyt elnöke.

Vincze András

ARADI VÉRTANÚ SÍRJA ELEMÉREN

A Nagybecskerek melletti falu, Elemér neve szinte egybeforrt a magyar szabadságharcban golyó által vértanúhalált halt Kiss Ernő nevével. A falu római katolikus templomának szentélye alatt helyezték örök nyugalomra a tábornok hamvait, melyeknél minden év október hatodikán megemlékezést tartanak. Képviseltetik magukat a vajdasági politikai pártok, civil szervezetek, s számos magyar érzelmű ember, akik ünnepi szentmisén vesznek részt, majd megkoszorúzzák Kiss Ernő sírját... Utána egy évig ismét csendbe burkolózik a falu...

A szerbeklakta falu maroknyi magyar hívője, havonta egyszer vesz részt szentmisén, a Szent Ágoston tiszteletére szentelt templomban. A plébániát 1805-ben alapították, javadalommal Kiss Ernő édesanyja látta el. Elemér a plébánia alapítása előtt Nagybecskerek leányegyháza volt. Első helyben lakó lelkipásztora a ferences Szalkay Bernát, 1805-től 1828-ig szolgálta a híveket. 1941-ig folyamatosan volt helyben lakó lelkész, a II. világháború alatt Nagybecskerekről és Tordáról jártak ki 1951-ig, amíg Jung Tamás, akkor még esperesplébános (majd apostoli kormányzó, püspök), fel nem szentelte ismét a háborúban meggyalázott templomot, nem mondtak szentmisét a faluban. Ettől kezdve Nagybecskerek filiája. Tietze Jenő prelátus, nagybecskereki plébános, 1967 óta folyamatosan lelkipásztora az eleméri híveknek. Őt kértük, összegezze majd negyven év tapasztalatát ebben a kis szórvány közösségben:

Már 1951-ben, mint kis ministráns jelen voltam plébánosommal a feldúlt templomban. Akkor kb. 80 lágerből kiszabadult eleméri gyűlt össze. Vállalták, hogy rendbe hozzák annyira a templomot, hogy használható legyen. Ez valóban megtörtént, nagyon rövid időn belül. A leltárban akkor csak a szerb ortodox plébános által valahogy megmentett miséző kehely maradt, valamint a széttört gyóntatószék. A padokat, miseruhákat, misekönyvet stb. az akkori nagybecskereki plébános szerezte be. Azóta minden hónapban legalább egyszer van szentmise. Ez a néhány hívő lassan fogyni kezdett, elhalálozott, kivándorolt Németországba. Már, mint pap 1963 után, amikor megérkeztem, csak 30-35-en gyűltek össze. Ez tovább apadt, nőtt a ki-beköltözőkkel, vagy később vallásukat gyakorolni merő hívekkel. Ma már egyetlen német sincsen az egykori nagy részben németajkú hívekből. A szentbeszédek régen három nyelven voltak, ma már egy vagy két nyelven, ahogy a szükség alkalmasint megkívánja.

Elemér akár történelmi zarándokhellyé is válhatna, de a kis közösség önerőből nem tudja fenntartani templomát. A munkálatok a kilencvenes években téglajegyek árusításával és részben önkéntes munkával, Varga István muzslyai lakos odaadó közreműködésével, valamint a torony részbeni javításával kezdődtek. Hosszas utánajárás eredménye, hogy a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma Kiss Ernőre való tekintettel és Dr. Harkai Imre (időközben elhunyt) építészmérnök támogatásával is sikerült legalább a tető teljes felújítása új cseréppel és a torony, valamint a bejárati fal rendbe hozása, ezen kívül a víz és villanyvezeték beszerelése az eleméri helyi közösség támogatásával. Mindez 2002. október 6-ra elkészült. Azóta a kérések nem találtak meghallgatásra, annak ellenére, hogy az oldalfalak, a bejárati ajtók, és a templombelső teljes körű restaurálást igényelnének.

Kovács Szöszill

Londoni levél

A HÉT FŐBŰN

A BBC vallási témákkal foglalkozó műsorszerkesztői vetették fel az ötletet, hogy mivel a hét halálos bűn eredeti listája igencsak elavult, a hetes bűnjegyzéket meg kellene újítani, mégpedig a nagyközönség bevonásával.

A katolikus erkölcsteológiának különös jelensége a főbűnök vagy halálos bűnök lajstroma. Önmagukban véve a felsorolt vétkek nem tűnnek súlyosnak, de azt állítják a bölcsek, hogy gyakoriságuk miatt válhatnak komollyá. Az ókeresztény időkben és a középkorban többször változott a lista, tehát miért ne változhatna most, a huszonegyedik század elején is? Nagy Szent Gergely pápa, aki 590-től 604-ig ült Szent Péter trónján, az isteni szeretettel ellenkező jelenségekre gondolva így fogalmazta meg az eredeti bűnkatalógust: kevélység, fösvénység, bujaság, irigység, torkosság, harag és a jóra való restség. Az ezekben elmarasztalhatóknak ígért az egyház örök gyehennát. Az évszázadok során egyik másik bűn kiesett és ezeket a kegyetlenség, a házasságtörés, a becstelenség, az önzés és a képmutatás váltotta fel.

A BBC a tekintélyes Mori közvélemény-kutató céget kérte fel, hogy egy nagyobb kört reprezentáló szelekció segítségével ezeregy embernek tegye fel a kérdéseket. Mindössze kilenc százaléknyi megkérdezett állította azt, hogy a felsorolt bűnök közül egyet sem szokott elkövetni. A többiek bevallották, hogy ha másban nem, de a harag vétkében mind bűnösök.

S mi a helyzet a bujasággal? A megkérdezett férfiak 41 százaléka, s a nők 26 százaléka nem csak beleesik e csábító bűnbe, de egyenesen szeret bujálkodni. A nők viszont (20 %) a torkosságban vezetnek a férfiak (15 %) előtt.

Mint jeleztük, a harag az, amitől legtöbben nem tudunk szabadulni, ezután sorrendben a kevélység, az irigység, a torkosság, a bujaság, a restség és a pénzsóvárság következik. Kétségtelen, hogy a modern kor emberének az eredeti hét főbűn iránti állásfoglalása lényegesen különbözik elődei hozzáállásától. Ma azt látjuk súlyos és elítélendő bűnnek, ha valaki más kárára cselekszik. A haragnál nagyobb véteknek tartjuk a kegyetlenséget. S bár a bujaság egyesek szerint kellemetes, ezek a megkérdezettek is helyeslik, hogy főbűn maradjon a házasságtörés.

Mit találtak korunkban is érvényesnek a megkérdezettek? Érdekes módon, a legtöbben (39 %) a kapzsi pénzsóvárságra szavaztak, jellemzően a kapitalista társadalmak erkölcsi normákat kereső emberének gondolkodásmódjára. Ezt követte (11 %) a házasságtörés elítélése, a fanatikus vakbuzgóság megbélyegzése (8 %), a becstelenség (7 %), a képmutatás (6%), a kegyetlenség (6 %) és az önzés (5 %) vétke. Bizonyos, hogy a fanatikus vakbuzgóság elítélésére azért szavaztak sokan a britek közül, mert még megoldatlan az ír probléma.

Valamivel kevesebb, mint 80 % bevallotta, hogy nem mentes az olykor jelentkező haragtól, 63 % esett már a kevélység bűnébe, 59 % volt már falánk, 57 % buja, 56 % rest és 59 % kapzsi. A közvélemény fontossági sorrendben így fogalmazta át I. Gergely pápa VI. századi listáját: kegyetlenség, házasságtörés, vakbuzgóság, tisztességtelenség, képmutatás, kapzsiság, önzés.

Ezt a hét halálos bűnt tessék elővigyázatosságból jól megjegyezni.

Sárközi Mátyás

VÁCI MIHÁLY - ÚJ NÉZŐPONTBÓL

Napjainkban - a globalizáció nemzeti jegyeket, sajátosságokat elmosni kívánó törekvés korában - a szocreál irodalomtörténet-írás és - értékelés osztályalapú, ideológiai megfontolásokból leszűkítő, torzító értékelés helyett egy másik véglet szelleme kísért. „A szakrális művészetekről, szakrális költészetről beszélni, írni ma is éppolyan kényes dolog, mint a hazaszeretetről szólni, mert mindkettőt értetlenség, vagy a hallgatás csendje fogadja" - olvassuk Cs. Varga István *„Szent Művészet II."* című kötetének bevezető soraiban.

Ebből a szempontból fogadhatjuk érdeklődéssel a veszprémi irodalomtörténész, Toldi Éva könyvét, *„A szegénység, a szelídség és a szolgálat lírikusa"* címmel Váci Mihály (1924-1970) biblikus költészetéről írott kötetét (Budapest, 2004). Bátor és merész vállalkozás „a szocialista társadalom énekese"-ként számon tartott költő életművében vallásos jegyeket kutatni, „eddig még fel nem fedezett arcát bemutatni".

Toldi Éva eleve leszögezi: „Nem vallásos költészet az övé, de biblikus elemekkel, evangéliumi szellemiséggel átitatott lírája a szakrális művészettel mutat rokonságot." Plasztikusan érzékeltetik ezt a fejezetek elé - az evangéliumból és Váci verseiből - jeligeként választott, tartalmukban és üzenetükben párhuzamos idézetek.

Váci Mihály verseiből Toldi Éva a tanúságtevő költő arcát tárja elénk, aki a bodza, jegenye és akác színezte, tarkította szabolcsi tanyavilághoz, a szegénységgel küszködő népéhez való hűségből nyer erőt és indíttatást az emberibb, igazságosabb, értelmesebb világért vállalt szolgálathoz, akinek az űrsikerek eufóriájában is az fájt, hogy „...legjobb szellemeink / gondolatai közül eltűnik az emberi üdvösség / megtervezésének gondja..." Evangélumi ihletettségű üzenetet hordoznak a közösségért való küzdelemről idézett hitvalló sorai: „Másokért él - mit is tehetne -, / Ki magáért hasztalan élt, / s ki nem tud élni már magáért, / az meg tud halni másokért." A szakralitás, a hit ihletése jut kifejezésre az Üdvözlégy, Mária gondolatsoraira épülő *„Áldott vagy Te"* című szerelmes versében s az édesanyjához - kinek „arcán fészket szőttek a bánatnak a ráncok" - írott *„Zsoltár"* című költeményében.

Sorsvállalás, hit, haza, hűség, remény, szolgálat - kulcsszavak költészetének, költői hivatásának értelmezéséhez. Oly sarkpontok, tájékozódási magaslatok, jegenye-tornyok, amelyek eligazítanak azon az úton, amely az életmű megértéséhez vezetnek. A közösségi megszólítottságból vált, lett a sokaság fia - „Cselédek fia: - drága szép / ügyhöz szegődött hű cseléd" -, aki „Krisztus arcú forradalomról" álmodott. Ám rá kellett döbbennie, hogy ami megvalósult, az torzszülött, tövis-rácsú börtönévé válhat a benne élőknek. Azok, akik Váci Mihályban csak „a szocialista költőt" aposztrofálják, nem kis meglepetéssel fogadhatják Toldi Évának a költő 1956-os naplójára figyelmeztető sorait, az ahhoz kapcsolódó katartikus verseit: az eszményeket eltékozló társadalmat megidéző *„Valami nincs sehol"* és a nemzeti fohászunkat, a Himnuszt éneklők Dsida Jenő *„Psalmus Hungaricus"* sodró erejű költeménye szenvedélyességére emlékeztető *„Ó, szent imádság"* című költeményt. Azok pedig, akiknek csak „térkép e táj" (Radnóti), figyelmébe ajánlja *„Édes hazám"* című ódai sodrású versét. Ha csak ezeket írta volna, akkor is méltó lenne a közemlékezetre, az utókor megbecsülésére!

Ő, aki Kőrösi Csoma Sándor szenvedélyével kereste helyét/helyünket a világban, halála után nem sokkal a feledés sorsára jutott, nevét is alig említik. „Akik szerettek - elkerülnek, / s én sem merek zaklatni senkit: / félve - engem szeretni bűn lesz." Megjövendölte sorsát? Amikor elhaladok a nyíregyházi Bessenyei téri Váci Mihály-szobor előtt, elgondolkozhatok: kitárt karjai csak a levegőt ölelik? Elfogytak azok, kikért élete lángja oly hamar kialudt? Toldi Éva könyve segít abban, hogy a remény újraéledjen. Az általa ráirányított fénycsóva, valamint a kötetbe beépített Kis Váci-antológia sokkal több annál, mint amennyit a kötet szerzője fölvállalni szándékozott: „megmutatni őt egy kevésbé ismert - fel nem fedezett - oldaláról".

Máriás József, Nyíregyháza

BESZÉD- ÉS ÉRTELEMGYAKORLAT

Akik velem egykorúak vagy nálam idősebbek, jól emlékeznek még a hajdani magyar elemi iskolák „beszéd- és értelemgyakorlat"-óráira. Ez a nyakatekert cím fedőnévként szolgált mindazon témáknak, melyek ezért vagy azért kilógtak a hivatalos tantervből, vagy melyeket a tanító-tanítónő egyéni kezdeményezésből, fantáziából (mert akkor ilyen is volt) be akart iktatni kiegészítésül más egyéb tudnivalók közé. Ez az óra lehetőséget adott sok mindenre, s a pedagógustól függött, hogy miként és mire használja föl.

Hetekig tartó ostrom és pusztító forradalom ellenére (csodával határos módon!) megmaradt néhány régi füzetem; többek közt a „beszéd- és értelemgyakorlatok" egyéves anyagát tartalmazó, spirálos pepita irka. Itt van előttem az asztalon. Ereklyét megillető áhítattal nézegetem. Hátoldalán védjegyül szolgáló stilizált Szent Korona.

Valaki - egy régen eltűnt kislány - tintába mártogatott vágott tollal (kínos műgonddal) pingálta rá: „Saáry Évike, IV. oszt. tan." - A Budapest XII. kerületi (Márvány utcai) iskola padjában üldögéltem tehát akkoriban - ki tudja, milyen színes álmokkal, reményekkel telítetten...!?

„Isten nevében!" - áll az első oldalon, s alatta mindjárt megjelenik az egész égbolt: a Nap, a Hold különböző fázisai, a Göncölszekér, a Fiastyúk rajza, de szó esik (a tájékozódást nyújtó) Északi Sarkcsillagról, a Csaba királyfi prüszkölő paripáit idéző Hadak Útjáról (Tejútról) s más egyebekről is.

Tanítóm módszere abból állt, hogy fölíratta beszédtémáink vázlatát, amihez aztán nekünk kellett illusztráló rajzokat készítenünk, illetve képeket keresnünk.

A mennyei csodákat a naptár ismertetése követi. A beragasztott lap 1937. 19. hetét, május hónap kezdetét mutatja. Mellette ákom-bákom, felelet nélküli kérdések: „Mit látunk a naptáron? Mire van felosztva?"

Egyik alkalommal az évszakokról, az időjárásról, az éghajlatról beszélgettünk, más alkalommal a párolgásról, oldódásról, aztán rátértünk a konyhakerti növényekre.

Hol a paradicsomról (származásáról, termesztéséről, használról, eltevéséről), hol a paprikáról, tökről, burgonyáról, sárgarépáról, petrezselyemről, káposztáról esett szó. A kukorica-témához vitorlás tengeri hajót festettem, mert hiszen Amerikából érkezett hozzánk.

Külön fejezet foglalkozik a gyümölcsök, zöldségek eltevési módjaival: befőzéssel, aszalással, ecetbe tétellel... s végül azt is fölírtuk, hogy hazánkban Budapesten, Kecskeméten, Nagykörösön voltak fontosabb konzervgyárak.

Megint más: a fehérneű tisztítása, javítása... A foltozás és stoppolás mesterségének részletezése után a tűzgyújtás következett (az oxigén, a szénsav szerepe), majd rátértünk a fontosabb népbetegségekre. Először a ragályos gyermekbajok kerültek szóba (kanyaró, bárányhimlő, diftéria, sarlah...), aztán jött a tüdővész: „Ne köhögjünk egymásra!", „Tartsuk tisztán a lakásunkat!", „A tisztaság fél egészség!"...

Hosszan beszélgettünk a gyermekáldásról: „A csecsemő a közösség, a nemzet reménye!" (Bizony!), majd a család jelentőségéről. Csak néhány címszó: „munkamegosztás a családban", „a gyermek kötelességei"(!), „a családi élet jelentősége a nemzet életében".

Az „alkohol"-fejezetnél elrettentő ábra: a Halál (természetesen kaszával) kínálgatja az embereknek a pálinkásüveget. Alatta temető - fakeresztekkel, virágokkal, síró asszonyokkal, gyerekekkel, s a végkonklúzió, méghozzá versben: „Szeszes ital, bor, pálinka sok embert vitt már a sírba!"

A következő lapon cifra ruhákba öltözött nők, férfiak, sok ennivaló, sütemény... „A magyar ember erényei és hibái"! - Nem tudom megállni, hogy szóról-szóra ide ne másoljam: „A magyar ember bátor és vitéz, munkabíró, szótartó, vendégszerető, ragaszkodó, józan, találékony, szeret tanulni, jószívű a családjához, de ugyanakkor nyakas, dacos, parancsolgató, pazarló, kedveli a díszt, a pompát, hirtelen lelkesedő, hirtelen haragú." (Hát bizony, mindezen - őszülő fejjel is! - érdemes elgondolkodni!)

*

A második félév nagy része a magyar történelem főbb eseményeinek és személyiségeinek bemutatásával, értékelésével telt el. Ezeket a szövegeket már nem annyira saját rajzaim (bár a kackiás, csákós-mentés Zrínyi Miklóst ma sem szégyellem), mint a Kneipp-malátakávé csomagjaiban talált színes képek illusztrálják, melyeket annak idején minden gyerek nagy buzgalommal gyűjtött s ragasztgatott az erre a célra megjelentetett, nyomtatott magyarázó szövegeket tartalmazó albumba.

Az üzleti propagandán kívül, ezek a képecskék lényeges részét alkották a nemzeti öntudatra nevelésnek, a történelem iránti érdeklődés felkeltésének. Ma is jól emlékszem, hányszor gondolkodtam egy-egy jelenet fölött: Lehel a híres kürttel, Vajk megkeresztelése, Szent László vizet fakaszt a sziklából, Hunyadi János védi Szendrő várát, Drégely ostroma, Az első mise Buda felszabadítása után... és a többi.

Nagyon részletesen (s meglepő arányossággal) foglalkoztunk Széchenyivel, Kossuthal, Deák Ferenccel s a Kiegyezést követő „építés korszakával". Az I. világháborút a megcsonkított ország képe s a 19-es proletárdiktatúra akasztófái illusztrálják. Trianon külön fejezet. A felkiáltójeles „Emlékezzünk!"-feliratot lobogó lángok veszik körül. A „Küzdelem a revízióért" címszó alatt pedig ilyen mondatok: „Több millió elszakított testvérünk", „Magyarország itthon és mindenütt tiltakozik Trianon ellen", „A külföld felvilágosítása", „Amerikai revíziós liga" (mi lehetett az?!) s végül „Endresz György", aki „Justic for Hungary" feliratú repülőgéppel jött Budapestre, s akinek a családját - széljegyzetként írom ide - a kommunista időkben kitelepítették.

*

Ezután a történelmi intermezzo után, a nyár közeledtével, visszatértünk a realitások világába. Sok szó esett az erdők növényeiről, állatairól (emlékszünk még a „madarak és fák napjára"?), s arról is, hogy az embernek milyen kötelességei vannak (!) a Természettel szemben. Bárha betartottuk volna a füzetben fölsorolt utasításokat, megszívleltük volna a józan figyelmeztetéseket! - Most már, sajnos, késő. Lucifer gúnyos jóslata van teljesülőben:

„Te nagy konyhádba helyzéd embered
S elnézed néki, hogy kontárkodik,
Kotyvaszt, s magát istennek képzeli.
De hogyha elfecsérli s rontja majd
A főztet, akkor gyúlsz késő haragra.
Pedig mit vársz mást egy működvelőtől?"

Saáry Éva, Lugano

A BIBLIA EURÓPA...

Folytatás az 1. oldalról.

e könyvnek kell inspirálni imáját és életét. A „Dei verbum" kezdetű konstitúció 25. pontját gyakran idézte: „A szent zsinat erőteljesen és hangsúlyosan buzdít minden hívőt, hogy sajátítsák el Jézus Krisztus fenséges ismeretét a Szentírás gyakori olvasása által, emlékezzenek arra, hogy a Szentírás olvasását kísérnie kell az imádságnak, hogy kialakuljon a párbeszéd Isten és az ember között." Ezt a zsinati buzdítást II. János Pál is átvette „Novo millennio ineunte" kezdetű levelében. Martini bíboros tapasztalata szerint a Szentírás ilyen imádságos olvasásából sokan, még nem gyakorló hívők is, fényt és erőt merítettek mindennapi életük nehézségei közepette.

Ám a Biblia nemcsak Európa múltjának és jelenének, hanem jövőjének a könyve. Főleg Európa jövőjének könyve, mert egyre inkább felismerjük benne gyökereinket és erőt meríthetünk belőle, hogy együtt haladjunk előre, mint nagy európai nép. Csakugyan, a korábban jelzett problémákkal szemben egyre inkább szükség lesz arra, hogy Európában legyenek férfiak és nők, akik tanúságot tesznek az ingyenességről, az önajándékozásról, az érdek nélküli szolgálatról, a közjó önzetlen kereséséről, mert ezekre az alapokra épülhet az igazságos társadalom, amely lehetővé teszi a kapcsolatokat. Ez a társadalom legyőzi az ellenségeskedést, jóval győzi le a rosszat, mindennap keresi a béke építését. Ez a béke törékeny lesz ugyan, de ez az egyedül lehetséges béke ebben a világban társadalmi és politikai síkon. Ha már Európa maga mögött hagyta a százados háborúkat, melyek során megismerte a romboló erőket, a haszontalan és abszolút erőszakot, majd képes lesz, képesnek kell lennie arra, hogy más földrészek számára is a béke előmozdítója és biztosítéka legyen. Más szóval: egyre inkább szükség lesz arra, hogy kimondják az erős és őszinte igazságot az emberről, életéről és végső rendeltetéséről a Bibliából kiindulva, amely Isten igazságát rögzíti. A Biblia nem az égből leszállt könyv, hanem olyan írás, amelyben mindenki megtalálhatja önmagát, segítséget a szenvedés és az öröm minden helyzetében. Ezért szól a jövő nemzedékekhez is.

Még konkrétabban miért lehet a Biblia Európa jövőjének könyve? Martini bíboros három szempontot jelöl meg: az ökumenizmus, a keresztény egyházak egysége és együttműködése létkérdés Európa jövője szempontjából. Márpedig az egység útján a Szentírás nyújtja a közös alapot, hogy megtaláljuk azokat az értékeket, amelyek egyesítik a keresztény egyházakat.

Európa jövője szempontjából fontos még a keresztény egyházak és a zsidó nép kapcsolata, illetve Izrael különleges szerepe az üdvtörténetben, amely minden nemzetet érint. Európában történt a zsidó nép rettenetes üldözése, a Holokauszt borzalma. A jövő Európáját a zsidó néppel való egyre elmélyültebb barátságnak kell jellemeznie. A judaizmussal folytatott párbeszéd tehát alapvető fontosságú az európai keresztény egyházak számára. A zsidók és a palesztinok közötti jelenlegi konfliktust csak úgy lehet felülmúlni, ha minden nagy nemzet, különösen az Európai Unió országai vállalják felelősségüket. De ehhez Európának újra meg kell találni a bibliai gyökereit, amelyek eloltthatatlanul a zsidó néphez kapcsolják. Minthogy Martini bíboros egy idő óta Jeruzsálemben él, kiemeli e szent város szerepét Európa jövője szempontjából. Európának támogatnia kell Jeruzsálem jelenlegi problémáinak megoldását, mindazokat a gesztusokat, amelyek a béke irányába mutatnak. Ezért szükséges a vallásközi párbeszéd bátor újrakezdése és az iszlámmal való testvéri kapcsolat felvétele. Tudatában kell lennünk az európai és az arab kultúra közötti különbségnek, de nem azért, hogy bezárkózzunk egy európai erődítménybe, hanem, hogy megnyíljunk az őszinte párbeszédre és támogassuk az iszlámon belüli békét egyengető párbeszéd-erőket is.

Az európai egyháznak tehát a Bibliával a kezében kell belépnie az új ezredévbe - hangsúlyozza cikke végén Martini bíboros.

VR/MK

HÍREK - ESEMÉNYEK

Ép testben ép lélek

A németországi gyógyfürdőhelyek közül Bad Neustadt elsőként vezeti be a lelkigyakorlattal kiegészített egészségügyi kúrát. A katolikus és az evangélikus egyház helyi papjai készen állnak arra, hogy az erre igényt tartókat már a megérkezés napjától kezdődően naponta lelkigyakorlatban részesítsék. Bad Neustadt elöljárói meg vannak győződve arról, hogy az ősi bölcsesség - mens sana, in corpore sano - a gyógyfürdő vendégeinek testi-lelki épülését szolgálja.

*

Nem óhajtják a hitoktatást

Egy nemrég készült közvélemény-kutatás szerint Németországban egyre több szülő helyeselné az iskolai hitoktatás eltörlését. Míg korábban ez az arány alig 30 százalék volt, az év elején a DIE ZEIT című hamburgi hetilapban megjelent kimutatásban szereplő arány már megközelítette az 50 százalékot. Azonban nemcsak a hitoktatást tekintik feleslegesnek, hanem a filozófiát, a művészettörténetet és énekórát is, ehelyett viszont a természettudományra és az idegen nyelvekre helyeznék a hangsúlyt.

*

A Európa Unió mégis támogatja

A strassbourgi Európai Parlament keresztnypárti frakciója újabb erőfeszítésbe kezdett, hogy az Európai Unió támogassa anyagilag az augusztus közepére tervezett kölni Világifjúsági Találkozót. Az EU költségvetéséről még decemberben tartott parlamenti szavazáson két szavazat hiányzott ahhoz, hogy a tételekből másfél millió eurót eleve elkülönítsenek a Világifjúsági Találkozó támogatására, az Európai Unió brüsszeli bizottsága viszont mégis megszavazta ezt a támogatást. A Szentatya meghívására mintegy kétmillió fiatal részvételére számítanak a 10 napos találkozón.

A irakiak 3 százaléka keresztény

A 24 millió iraki 3 százaléka keresztény. A szírek és káldok alkotta iraki keresztény közösség a mai napig az ősi, biblikus arámi nyelv egy változatát beszéli, amely igen közel áll Jézus Krisztus nyelvéhez. A műveltségéről és kultúrájáról ismert közösséget - és vele együtt Jézus nyelvét most a pusztulás veszélye fenyegeti, mert az Irakban működő szélsőséges iszlám csoportok célpontnak tekintik a keresztényeket. Az első templom ellen már röviddel Szaddam Husszein rendszerének megbuktatása után merényletet követtek el és azóta több egyházi vezető esett emberrablók fogságába. Irakból eddig több mint 60 ezer keresztény menekült el.

Vincze András

* * *

A Magyar Katolikus Püspökkari Konferencia nyilatkozata

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia tagjai tavaszi rendes ülésükön szükségesnek látták az alábbi nyilatkozat közzétételét.

Az ún. ügynöktörvény tervezett módosításáról hetek óta tartó társadalmi vita politikai természetű. Az ügynökkérdés a politikai rendszerváltás után 15 évvel már nem tisztázható. Ezt jól példázza a február 27-én névtelenül közzétett lista is. Közismert tény az is, hogy 1989-ben nagy mennyiségben semmisítettek meg olyan iratokat, amelyek a politikai rendőrség tevékenységével és vezetőivel voltak kapcsolatban.

A szocializmus évtizedeiben a társadalom minden területén végeztek megfigyeléseket. Még a kisebb vezető beosztású embereknek is kötelességük volt hangulatjelentést készíteni „a népköztársaság biztonságának megőrzése érdekében".

Ezt a megfigyelő rendszert hozta létre a kommunista párt a papok és szerzetesek körében is, mivel bennük a legnagyobb ideológiai ellenfelet látta. Ennek felállításához a lelki és a fizikai terror minden eszközét bevetették. Voltak sokan, akik rendkívül hősiesen viselték a próbatételeket, néha életük feláldozása árán is ellenálltak. Köztük sokan voltak világi hívek, szerzetesek és papok egyaránt. Az Egyház nagy tisztelettel adózik nekik helytállásukért. Mások vagy elhagyták az országot, vagy vidéki plébánián meghúzódva végezték tovább lelkipásztori munkájukat. Ismét mások összeroppantak a zaklatások súlya alatt, vagy éppen valamilyen emberi gyengeségük folytán zsarolhatóvá váltak, ezért vállalkoztak az együttműködésre. Ők tehát mindenképpen áldozatai lettek egy olyan embertelen rendszernek, amelynek létrehozói és fenntartói lehet, hogy ma is politikai közhatalmat gyakorolnak. Ezeknek a politikusoknak nincs erkölcsi alapjuk arra, hogy a beszervezetteket elítéljék.

A beszervezettek között bizonyára voltak olyan papok, szerzetesek és világiak, akik sajnos, ártó szándékkal, súlyosan vétettek embertársaik ellen. Tetteikért kérjük a sértettek és Isten bocsánatát.

A volt ügynökök közül sokan már tevékenységük ideje alatt felfedték magukat paptársaik előtt, így is könnyítve lelkiismeretük terhén. Mások a politikai változások után kértek bocsánatot azoktól, akikről jelentettek. Jóllehet, vannak még ma is olyanok, akik adósak ezzel a bocsánatkéréssel, de a krisztusi szeretet szellemében mégsem vonhatjuk őket felelősségre. „El ne ítéljetek senkit, hogy titeket se ítéljenek el" (Lk 6,37).

Akadnak olyanok, akik ezen egyházi személyeket azokkal a politikusokkal állítják párhuzamba, akik nem akarják vállalni ügynökmúltjuk következményeit. Az így vélekedők talán elfelejtik, hogy az egyházi személyek beszervezésükkor éppen a politikusok áldozatai lettek, és ma is azzá válnának, ha nevük nyilvánosságra kerülne. Ugyanakkor ezek az egyházi személyek nem viselnek közjogi tisztségeket, nem úgy mint a politikusok.

Befejezésül megismételjük, a fent említett okok miatt az ügynökmúlt ma már nem ismerhető meg a maga teljes valóságában. A törvénytervezet körül keltett hangulat politikai indíttatású, nem szolgál másra, mint az Egyház elleni támadásra és az egyházi személyek lejáratására. A bizonytalan eredetű és hamis listák kampányszerű közlése is része az Egyház elleni támadásnak.

Budapest, 2005. március 1.

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia

SZÁJRÓL SZÁJRA

Albert Einsteinről

A relativitási elmélet kidolgozója száz évvel ezelőtt, 1905-ben kezdte meg elméletének kidolgozását. Ez a centenárium és halálának 50-ik évfordulója az alkalom, hogy a róla keringő anekdoták tárházából néhányat felelevenítsünk.

*

Amikor Einstein 1916-ban „Die Grundlage der allgemeinen Relativitätstheorie" címmel megjelentette munkásságának eredményét, barátai megkérdezték, milyen visszhangot vár. Einstein válasza:

- Ezt könnyű megjósolni. Ha elméletem igaznak bizonyul, a németek azt mondják majd: német vagyok, a franciák, hogy európai és az amerikaiak pedig, hogy világpolgár. Ha azonban az elmélet nem állja meg a helyét, az amerikaiak európainak neveznek, a franciák németnek, a németek pedig zsidónak.

*

Az Egyesült Államokban, ahová Einstein a nemzetiszocialisták elől emigrált, a szintén emigráns komponista Arnold Schönberg, aki a fizikához nem is konyított, egyszer hegedülés közben lepte meg barátját. A fizikus viszont a 12-hangú skálával állt hadilábon. Hegedűjátékát befejezve, megkérdezte a zeneszerzőt, milyennek találta azt.

- Relatíve jónak - hangzott a válasz.

*

Egy alkalommal a társaságban megint politikára fordult a szó. Einstein nagyon fogékony volt a téma iránt, és egyre tüzesebben kritizálta a visszás állapotokat a világban. Felesége - a szobába belépve - így igyekezett csillapítani:

- Albert, kérlek, ne izgasd fel magad. Maradj te csak a relativitási elméletnél, az sokkal jobbat tesz a vérnyomásodnak.

*

Albert Einstein inkább visszahúzódva élt, a fizika terén végzett elméleti munkásságát hegedűjátékkal lazította. Nem nagyon kedvelte, ha ilyenkor hallgatósága volt. Molnár Ferenc azonban egyszer váratlanul érkezve, fültanúja volt a tudós játékának. Miért, miért nem, nevetés vett rajta erőt és alig tudott uralkodni magán, hogy ne törjön ki hangos hahotában. Talán a nagy fizikus játéka nevettette meg? Einstein mindenesetre észrevette és sértődötten így szólt:

- Mit nevet, Molnár úr? Én sem nevetek, amikor az ön vígjátékait nézem.

*

Az Egyesült Államokban először a pricetowni egyetemen kapott katedrát. Munkája közben, rövid pihenőre, egy környékbeli üdülőhelyre utazott. Azonban itt sem tudott teljesen kikapcsolódni és hamarosan valamilyen adatra lett volna szüksége. Megkérdezte a szálloda igazgatóját:

- Nincs véletlenül valami lexikonjuk?

- Sajnos nincs, professzor úr - volt az udvarias válasz -, de ha közli velem, mit szeretne tudni, én szívesen megmondom önnek...

Közreadta:

Ramsay Győző

+ Hegyi György 1930-2005

Hegyi György 1930. április 24-én született Palotáson. Gimnáziumi tanulmányait Vácott végezte, majd a váci egyházmegye kispapjaként először a váci hittudományi főiskolán, majd a budapesti Központi Szemináriumban tanult teológiát. 1955. június 19-én szentelte őt pappá Vácott Kovács Vince püspök. Pappá szentelése után különböző helyeken szolgált: Tiszakécske (1955), Kúnadács (1955-58), Kúnpeszér (1958-72), Nyáregyháza (1972).

1972-ben elhagyta Magyarországot és Hollandiában (`s Hertogenbosch) volt a magyar emigránsok lelkésze 1972-81 között. 1982-ben Spital a. d. Drau-ban (Ausztria) lett szintén magyar lelkész és közben a „Szolgálat" című folyóirat kiadója. 1986-ban átvette a bécsi magyar lelkészséget, ahol nagy szorgalommal és mindenki megelégedésével szolgálta az ottani magyarokat, valamint a Magyarországból érkező vendégeket. Közben szorgalmasan látogatta a Bécs-környéki menekült táborokat. Ugyancsak nagy lelkesedéssel törődött paptársaival, lelkigyakorlatokat, lelki napokat, zarándoklatokat szervezett évente Máriacellbe.

Elérve a 75. életévét, valamint egészségének gyengülése miatt, nyugdíjazását kérte a bécsi érsekségtől, amit 2005 nyarán akart elkezdeni, miután pappászentelésének 50. évfordulóját megünnepelte. 2005. február 23-án azonban utolérte őt a mennyei Atya meghívója, és miután a kemény hideg időben két temetést is végzett, erősen megfázott, tüdőgyulladással kórházba vitték, ahol váratlanul meghalt. Temetése március 9-én volt a bécsi Zentralfriedhof-ban, mintegy 30 pap és több száz magyar hívő részvétele mellett.

Miklósházy Attila

+ Fáy Erzsébet 1911-2004

Jómódú földbirtokos családban, a jászi Pusztamonostoron született 1911. április 24-én, de Pécelen nevelkedett, míg kalandos körülmények között 1944 őszén Olaszországba nem menekült. Gondviselésszerűen itt újratalálkozott a dúsgazdag, de magára hagyott súlyos beteg Sir Oliver Duncan brit katonatiszttel, akinek ápolója, majd halála után örököse lett. Olaszország és a Bahama szigetek után a Genfi-tó svájci oldalán telepedett le.

Mint mélyen vallásos katolikus nő, védőszentje, Árpád-házi Szent Erzsébet példáját követve, hatalmas vagyonából, bőkezűen jótékonykodott. Olaszországban fogyatékos gyerekek számára egyháziak által vezetett otthont épített. Telek vásárlásával lehetővé tette a római Szent István Ház felépítését, amelynek bejáratánál Sir Oliver Duncan mellszobra fogadja a magyar zarándokokat. Sok egyéni rászorulón is segített. Egyeseket taníttatott, másoknak orvosi műtétét fizette. Papokkal, apácákkal különösen bőkezű volt. Kölley Gyurka bá'n keresztül évekig hozzájárult ahhoz, hogy tengerentúli magyar cserkészek európai körúton ismerjék meg öreg földrészünket. A Genfi-tó partján fekvő óriási parkjában magyar cserkészek táboroztak, strandoltak.

Isten akaratában megnyugodva, az Egyház szentségeivel ellátva 2004. december 18-án szólította magához az Úr. Földi maradványait a svájci Mies-Crenées-i temetőben helyezték örök nyugalomba.

Molnár Ottó, Párizs

MINDSZENTY EMLÉKNAP MÁRIACELLBEN

Mindszenty József bíboros, hercegprímás máriacelli temetésének 30. évfordulója alkalmából,

2005. május 14-én, szombaton (pünkösd vigíliáján): 13.00 órakor ünnepi szentmise a máriacelli bazilikában.

Főcelebráns:

Dr. Ladocsi Gáspár esztergomi segédpüspök

Szentmise után rózsafüzért imádkozva vonulunk a szabadtéri keresztút X. Stációjához, a Mindszenty állomáshoz.

Mindenkit szeretettel várunk

Kühár Ede OSB
máriacelli magyar gyóntató

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

Párizs

A keresztségben Isten gyermekei lettek: WIGHARDT Zoltán és RICHARDSOXI Chir Lynn gyermeke: Madeline Ruth, 2003. 08. 30-án; BERTHET Jean-Claude René és SUBA Monique Christine gyermeke: Luc Jacques József Jean, 2003. 09. 14-én; de KORODI KATONA Fabrice és BOOEFOUX Véronique gyermeke: László Jean Ákos, 2004. 06. 15-én.

Az örök hazába költöztek: SZILÁGYI Gyula: AUVER sur OIASE, 2001. 06. 01-én; Soeur NAGY Etelka: MARSEILLE, 2004. 09. 26-án; POLGÁR Piroska: LABRUYERE LIANCOURT, 2004. novemberben; GROS Dénes: PARIS, HOP: ST. JOSEPH, 2004 11. 28-án; MIKÓ Ferenc: SOULTZMATT, 2004. decemberben; HABERSCHILL Georgette: en Suiss, 2004. decemberben; ZALAY Sándorné, HAZAY Judith: ST. GERMAIN en LAYE, 2004. 12. 09-én; Vitéz BREZNAY Péter ny. honvéd ezredes: IVRY sur SEINE, 2005. 01. 30-án; ELEK Erzsébet: ALFORTVILLE, 2005. 02. 16-án. Adj Uram, örök nyugodalmat nekik és az örök világosság fényeskedjék nekik!

MAGYARNYELVŰ SZENTMISÉK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Itt közöljük a magyar lelkészségek telefonszámát és címét, ahol érdeklődni lehet magyarnyelvű szentmisék helye és ideje után. Megtalálható még a MKPK honlapján is: http://www.katolikus.hu/nov.html

ANGLIA:

London: Msgr. Tüttő György főlelkész, Dunstan´s House, 141, Gunnersbury Avenue, GB-London W3 8LE, **Telefon./fax: 0044/20/8992 2054.** Miséző helyek: London, South Croydon, Reading, Bristol, Luton.

ÉSZAK-ANGLIA:

Rochdale: Magyar Egyesület székházában. 76 a/78, Milnrow Road, minden hónap második vasárnapján 15.00-kor.

Wolverhampton: St. Andrew anglikán templomban, St. Andrew Close, Hunter Street-ről, minden hónap harmadik vasárnapján 15.00-kor.

Bradford: Magyar Egyesület székházában. 4, Walmer Villas, minden hónap harmadik vasárnap utáni szerdán, délelőtt 11.00 órakor.

Nottingham: Lengyel templomban. 2, Sherwood Rise, minden hónap negyedik vasárnapján 12.30-kor.

Érdeklődni: Ft. Fülöp Menyhért plébános, St. John The Baptist Presbytery, Dowling Street, Rochdale, OL11 1EX, **Tel./Fax: 0044-(0)1706/64 59 37.**

AUSZTRIA:

Bécs: Ft. Simon Ferenc, Ungarisches Röm. Kath. Seelsorgeamt, Döblergasse 2/30b, A-1070 Wien, **Telefon/fax: 0043/1/526 49 72.** Miséző helyek: Bécs, Mödling, Wr. Neustadt, Florisdorf, Kaiser Ebersdorf.

Pázmáneum, Msgr. Dr. Csordás Eörs, rektor, szentmise: minden szombat este 18.30, A-1090 Wien, Boltzmanngasse 14, **Telefon: 0043-1-317 3656**

Burgenland/Alsóörött: Pfarramt Unterwart, **Telefon: 0043/ 33/527 108**

Grác: szentmise vasárnaponként 10.00-kor a Welsche-Kirche-ben, Griesplatz 30. sz., Ft. Mag. Papp Tibor lelkész, Ugri Mihály gondnok, **Tel.: 0043/316/68 35 08;**

Innsbruck: minden hónap 2. vasárnapján, Richard Wagner Str. 3., Dr. Magda Szilveszter diakónus, **T.: 0512/204 103**

Linz: Misézőhelyek: Linz, Wels. Érdekl.: Ft. Szabó Ernő, Ungarnseelsorgezentrum d. Diözese Linz, Petrinumstr. 12, Haus 7, A-4040 Linz, T.: 0043-732/736581-4492 (iroda), -4493 (lakás), -4494 (Fax).

Salzburg: Szentmise havonta egyszer, vasárnap 12 órakor az Orsolyita-zárdában, Aigner Str. 135, változó dátummal. Érdeklődni: Schwarz Mária, **Telefon: 0043/662/820 139**

BELGIUM

Brüssel: Mission Catholique Hongroise, Rue del' Arbre Bénit 123, B-1050 Bruxelles/XL/. Érdeklődni: Ft. Galambossy Endre, **Tel./Fax: 0032/2/64 85 336**.

Liege/Luxemburg: Ft. Dobai Sándor főlelkész, Aumônier Hongrois, Rue des Anglais 33., B-4000 Liége, **Telefon: 0032/ 4/22 33 910**

FRANCIAORSZÁG

Párizs: Msgr. Molnár Ottó főlelkész, szentmise minden vasárnap 11-kor, augusztus kivéve. Mission Catholique Hongroise, 42, rue Albert Thomas, F-75010 PARIS, **Telefon/fax.: 0033/1/42 08 61 70;**

Dél-Franciaország: Ft. Fülöp Gergely, Mission Catholique Hongroise, 74 rue du Grand-Roule, F-69110 Ste Foy-les-Lyon, **Telefon: 0033/4/78 501636**

NÉMETORSZÁGBAN

AUGSBURG-i Egyházmegye: Miséző helyek: Augsburg, Neuburg a. D., Kempten. Érdeklődni: Ft. Türós Dezső plébános. Am Kirchberg, D-89438 Eppisburg(Holzheim), Telefon: 09075/6136.

BAMBERG-EICHSTÄTT-REGENSBURG-i Egyházmegye nürnbergi székhellyel: Miséző helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt, Landshut, Nürnberg, Regensburg. Érdeklődni: Ft. Bereczki Béla, Ungarische Katholische Mission, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schwaig. **Telefon:** (0911) 507 57 96

ESSEN-i Egyházmegye: Miséző helyek: Duisburg, Essen. Érdeklődni: Ung. Kath. Mission, Fraziskaner Str. 69a, D-45139 Essen. Telefon: (0201)28 47 40 vagy Kölnben: (0221) 23 80 60.

FREIBURG-TRIER-SPEYER-i Egyházmegyék Karlsruhe-i székhellyel: Miséző helyek: Mannheim, Offenburg, Kaiserslautern, Saarbrücken, Freiburg, Karlsruhe, Pforzheim, Konstanz, Singen, Strasbourg, Mulhouse. Érd.: Ft. Dr. Szabó József, Ungarische Katholische Mission, Elbinger Str. 2/A, D-76139 Karlsruhe. Tel./Fax: (0721) 68 72 15

BERLIN-i és HAMBURG-i Főegyházmegye, **Hildesheim-i** és **Osnabrück-i** Egyházmegye: Miséző helyek: Berlin, Hamburg, Hannover, Kiel, Lübeck, Braunschweig, Bremen. Érd. Hamburgban: Ft. Rasztovácz Pál, Ungarische Katholische Mission, Holzdamm 20, D-20099 Hamburg, Tel.: (040) 25 077 83.

KÖLN-i Főegyházmegye és **AACHEN**: Miséző helyek: Köln, Bonn, Düsseldorf, Wuppertal, Bergisch-Gladbach, Aachen: Érdeklődni: Ft. Lukács József, Ung. Kath. Mission, Thieboldgasse 96, D-50676 Köln. E-mail: ungarnzentrum@netcologne.de Telefon: (0221)238060. Fax: 0221/232120; http://www.Ungarnzentrum.de

LIMBURG-FULDA-MAINZ-i Egyházmegye frankfurti székhellyel: Miséző helyek: Frankfurt-Rödelheim, Mainz, Wiesbaden, Darmstadt, Giessen. Érdeklődni: Ft. Takács Pál, Katholische Ungarische Gemeinde, Ludwig-Landmann-Str. 365, D-60487 Frankfurt. Telefon: (069) 24 79 50 21.
www.magyar-katolikusok-frankfurt.de

MÜNCHEN-FREISING-i főegyházmegye: Miséző helyek: München, Rosenheim, Erding. Érdeklődni: Ft. Merka János, Ung. Kath. Mission, Oberföhringer Str. 40, D-81925 München. Tel.: (089) 982637, 982638, FAX: (089) 985419. **E-mail:** ukm_muenchen@yahoo.de; http://www.erzbistum-muenchen.de/ungarische-mission

MÜNSTER-PADERBORN-OSNABRÜCK-i Egyházmegyék: Miséző helyek: Hagen, Menden, Osnabrück, Bielefeld, Marl, Münster, Dortmund, Neukirchen-Vluyn. Érdeklődni: Ft. Bagossy István, Ung. Kath. Mission, Middelfeld 24, D-48157 Münster-Handorf. Telefon (0251) 32 65 01

PASSAU-i Egyházmegye: Misézőhely: Passau: Érd.: Ft. **Szabó Árpád**, Götzendorferstr. 5, D-94121 Salzweg, Telefon: (08505) 12 29.

ROTTENBURG-STUTTGART-i Egyházmegye: Miséző helyek: Stuttgart, Heilbronn-Horkheim, Balingen-Frommern, Ludwigsburg, Böblingen, Reutlingen, Schwäbisch Gmünd, Eislingen, Weingarten, Heidenheim, Friedrichshafen, Munderkingen, Ulm, Biberach.

Érdeklődni: P. Gyurás István SJ, Ungarische Katholische Mission, Pfizerstr. 5, D - 70184 Stuttgart. Telefon: 0711/2369190 E-mail: missio@ukgm-stgt.de v. istvan.gyuras@ukgm-stgt.de www.ukgm-stgt.de

WÜRZBURG-i Egyházmegye: Miséző hely: Würzburg. Érdeklődni: Ft. Dr. Koncsik Endre, Kardinal-Döpfner-Platz 7, D-97070 Würzburg. Telefon: (0931) 38 62 43

NORVÉGIA: P. Teres Ágoston SJ, Munkerudveien, 52, N-1165 Oslo. Szentmise minden hónap első vasárnapján 14-kor a Szent József kápolnában (Akersveien 4). **Telefon/fax.: 0047/22744 124**

OLASZORSZÁG

Róma: Msgr. Dr. Németh László főlelkész, Pontificio Instituto Ecclesiastico Ungherese, Via Giulia 1, I-00186 Róma. **Telefon: 0039/06/684-261.** Miséző helyek: **Róma** - minden hó utolsó vasárnapján 11-kor, S. Maria dell' Orazione (Via Giulia, kivéve júl., aug., dec.) és a Szent Péter bazilika Magyarok Nagyasszonya kápolnájában minden kedden 7.45-kor. **Milano -** minden hó első vasárnapján 10.30-kor, S. Maria della Sanita (Via Durini, kivéve jan., júl., aug., szept.). Magyar misék helye: Firenze, Bologna, Padova, Torino, Palermo, Assisi, Catania.

SVÁJC

Zürich: Ft. Vizauer Ferenc, Röm. Katholische Ungarnmission, Winterthurer Str. 135, CH-8057 Zürich, **Tel.: 0041/1/36 23 303**

Bern: Röm. Kath. Ungarnmission, Pf. 7717, CH-3000 Bern, **Tel: 0041/61/381 54 45** (Basel)

Genf: Szentmise minden hó 1. és 3. vasárnapján. **Telefon: 00 41/22/7910458;**

Lausanne: Szentmise minden hó 2. és 4. vasárnapján. **Telefon: 00 41/21/6478 678;**

Fribourg: Szentmise minden hó utolsó vasárnapján 10.30-kor, az **Orsolyiták** templomában, (rue de Lausanne). Lelkész: Ft. Popa Péter, **Telefon: 0041/26/534 06 72** ❑

HIRDETÉSEK

Személy és árufuvarozás Magyarországra. Elfogadható áron, megegyezés szerint, háztól-házig. Telefon: D-0049-07034-270342.

Kapuvár - Sopron és Győr között (85) - eladó egy 4-szobás tágas és világos lakás (négylakásos ház, abból 3 orvos), központban, szemben a kastéllyal. Ár: 85.000 €. Érdeklődni: 0041-32/322 26 44 (napközben).

Barátságos, jó szakmában levő, 62 éves hölgy (159/60), megbízható, becsületes élettársat keres, őszinte szándékkal. Szeretek sütni-főzni. Jelige: „kéknefelejcs".

Szabadságra szeretne menni? Diplomás betegápolónő nagy szakmai gyakorlattal, júliusban (2005), otthoni betegápolást vállal Heilbronn környékén. Tel.: 0036-70/311 36 59.

Balatonfüredi kétszintes nyaraló eladó, 2 különbejáratú egység: 2 x 2 szoba, fürdő, konyha. Épült: 1972; 340 m² telekkel; 200 m-re a Balatontól, csendes, tiszta, színvonalas. Irányár. 130 000 €. Tel.: 0036-70/311 36 59.

Budapest belvárosában, 41 m² liftes, szépen berendezett lakás igényesnek kiadó, napi 35,- €. Tel.: 0049-(0)231/53 30 725 v. 0049-(0)231/82 75 35.

Budapesten, az Országház közelében, V. ker., 2 x 2 szobás, színvonalas, igényesen felújított, parkettás, napos, csendes lakás eladó. Kb. 90 m²-es, 3 em. felvonó, előszoba, konyha, fürdőszoba, külön zuhanyozó, WC, cirkoló gázfűtés. Ára: 160 000,- €. Érdeklődni: 0049-(0)228/328 007 v. 0036-1/35 30 257.

Törtelen nyaraló eladó: (10 km-re Cegléd-től - termálfürdőhely). 6 x 5 m alappal, egy emeletes középület, luxus berendezéssel, garázzsal, 719 m² bekerített gyümölcsössel. Irányár: 29.000,- €. Tel.: 07136/6669.

Eladó modernül berendezett családi ház két különálló komfort apartmannal. Visszatérő vendégekkel, jó mellékjövedelem biztosítva. Termál és élményfürdő Kehidán, a Zala partján (Hévíztől 6 km). Tel.: 0049-(0)69/31 58 49 v. 0036-83/334 075.

A Gerencse tövében, a festői szépségű Héregen klasszikus építésű, tornácos nagygazdaház eladó. 2000 m² előkert, 5000 m² hátsókert az erdőig, telefon, kábel TV, gáz. KP fűtés, csatorna, pince, nyári konyha, kerekeskút, szőlőlugas, fészer stb. Ár: 14 MFt. Tel.: 0049/1795374682, v. 0036-20/33 08 482.

Közúti balesetet szenvedett Európában? Hívja az ÁDÁMFI gépjárműszakértői irodát! Vállaljuk kárrendezését. Tel.: 0049-172/98 20 844.

Budapest központjában, új építésű, több funkciós, háromszintes, 500 m² összalapterületű ház eladó. Tel.: 0036-30/97 78 156 v. 0036-30/96 10 253.

Magyarországon élő, leinformálható asszony, időskondozást, háztartásvezetést vállal, németországi gyakorlattal, bentlakással. Tel.: 0036-32/343 078.

Munkát vállalnék, bentlakással, minden házimunkával, betegápolással egybekötve. Jól beszélek németül. Tel.: 0162/18 20 336 v. 0036-30/412 54 37 v. 06406/759 65.

Mosonmagyaróváron 117 m²-es, második emeleti, gázfűtéses, polgári lakás eladó, 76.000,- €. Tel.: 0036-1/32 11 735.

A Balaton-Felvidéken, Zánka felett, gyönyörű panorámás, 6580 m²-es rendezett telek, vízzel, villannyal, 85 m²-es kőből épült, felújításra szoruló présház - pincével, áron alul, 7,8 millió forintért eladó. Balaton 5 perc, Veszprém 30 perc. Tel.: 0036-26/394 356.

Kőszegen, az Árpád téren eladó egy szeparált ikerház-fél. 4-éves, előkertes, alápincézett, összközműves, gázcirkos, tetőtér beépíthető, 2 szoba, nappali. Irányár: 17 millió Forint. Érdeklődni: Kund Tiborné, tel.: 0041-21/616 17 43.

Tiszatónál, Sarudon, a fő utcán, 1960 m²-es építési telek eladó. Irányár: 12 ezer €. Tel.: 0036-1/285 66 65 v. 0036-30/274 76 33.

Szentendrén panorámás, csendes, két és félszobás, 75 m²-es ház, 700 m² telken eladó. Tel.: 0036-26/505 111.

Középkorú magyar hölgy munkát keres. Tiszta, jól tud főzni, mindenhez ért. Tel.: 0036-20/99 62 776 v. 0036-1/36 00 664.

Családi ház eladó! Magyarország, Orosháza kertváros 1060 m² telken, 3 szoba összkomfortos, 2 kandallós, kívül belül teljesen felújítva. Lakófelület 120 m² + 22 m² garázs, külön 25 m² műhely, komplekt fürdőszobával, vécével, még egyéb melléképület, termőgyümölcsfák és szőlő. Irányár: 51.500 €. Tel/fax: 0035-23/61 10 41, Luxemburg Handy: 021 42 32 48 április 30-ig. Tel/fax: 0036-68/41 16 00 Magyarország Mobil: 06-30/ 54 76 716, máj. 10-től szept. 30-ig.

Megbízható középkorú nő házvezetést vállalna bentlakással. Tel.: 0036-84/316 250 v. 0036-20/932 16 68.

Kelenföldi P. U. közelében, csendes utcában, világos kétágyas földszinti szoba használtogató hölgynek (házaspárnak is), fürdőszoba és konyha használattal kiadó. Ár: nap/fő 25 €. Tel.: 0036-1/203 84 86.

Svájcban saját házban élő, káros szenvedélyektől mentes, sportos megjelenésű, elvált férfi (166/72), egy csinos, vidám, kiegyensúlyozott hölgyet keres (34-44), házasság céljából. Fényképes levelet várok. Jelige: „svájci magyar".

Magyar asszony (53), többéves izraeli gyakorlattal, idős ember ellátását, gondozását vállalná bentlakással. Tel.: 0036-36/364 722 v. 0036-30/503 89 90.

Budapest belvárosában a Váci utcában szép, kétszobás lakás max. 4 személynek

Lapzáráskor érkezett: Március 14-én a leányfalúi lelkigyakorlatos házban **elhunyt Ft. Kölley György** atya, egykori cserkészvezető. Temetéséről később intézkednek. Méltatására visszatérünk.

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN

Apró-, házassági-, általános hirdetések betünként:	0,10 €
„Jelige" - postaköltség	5,00
Üzleti-, nyereséges hirdetés betünként	0,20
Nagybetűs sorok betünként	0,40
Egyszerű, 1 „pontos" keret	10,00

Kéthasábos hirdetés az összeg kétszerese.
Külön kívánságokat esetenként árazunk.

Egymásutáni háromszori hirdetésnél 10 %,- hatszori hirdetésnél 20 % ,- ill. egészévi hirdetés esetén 30 % kedvezményt adunk!

A hirdetések befizetésének határideje legkésőbb a hó 10-ig!

Hirdetéseket csak a hirdetési díj befizetése után közlünk!

A hirdetések szövegéért, stílusáért a szerkesztőség nem felel!

SAJÁT OTTHON EGY NYUGDÍJAS LAKÓPARKBAN

Magyarországon, az osztrák határ közelében, természetvédelmi övezetben új, teljes ellátású Senioren otthonban örökölhető, vagy eladható luxus apartmanokat kínálunk.

Érdeklődni németül és magyarul Landwehr Kláránál, Handy: 0036-70/295 14 16 v. www.hegyhatpiheno.com

„Kereszt és korona" filmek magyarul vagy németül a bajor-magyar kapcsolatok 1100 éves történetéről, DVD, VHS, 2x 45 perc. Ára: 30,00 Euró + portó, megrendelhető: aravasz@web.de és fax: 0049-89-81 88 76 59.

Református istentiszteletek Münchenben: Reisinger Str. 11 (Sendlinger Tor) minden hó 1. 3. 5. vasárnap 16 óra, minden 2. és 4. vasárnap de. 11 órakor. Tel.: 089-601 13 35, www.reformatus-muenchen.de

FESTMÉNYEKET

és dokumentumokat keresünk a **Magyar Nemzeti Galériában** (2005 október) és a **dijon-i Szépművészeti Múzeumban** (2006 május) megrendezendő **Matisse és a magyar fauve-ok (1905-1914)** című kiállításhoz, a következő festőktől:

Bálint, Berény, Bornemissza, Boromisza, Czigány, Czóbel, Dénes, Galimberti, Huszár, Iványi-Grünwald, Kernstok, Márffy, Nemes Lampérth, Orbán, Perlrott, Pór, Rippl-Rónai, Tihanyi, Ziffer és másoktól ebből a korszakból.

Kalman Maklary, Tél.: 33 (0)6 60 55 75 03
e-mail : kalmaklary@noos.fr

Köszönjük, ha megújítja az ÉLETÜNK előfizetését!

Kéziratokat kérjük lehetőleg e-mailen küldeni: eletuenk@gmx.de

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

MAGYAR KATOLIKUS DELEGATURA
Landwehrstr. 66 · D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
Email: eletuenk@gmx.de
*
Felelős kiadó:
Magyar Katolikus Delegatura
Főszerkesztő: Dr. Cserháti Ferenc
A szerkesztőbizottság tagjai:
Dr. Frank Miklós, Ramsay Győző, Szamosi József (olvasó- és tördelőszerkesztő) és Vincze András.
*
Redaktion und Herausgeber:

UNGARISCHE KATHOLISCHE DELEGATUR
Landwehrstr. 66 · D-80336 München
Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
E-mail: eletuenk@gmx.de
*
Abonnement für ein Jahr: 15,— €
11 Exemplare
nach Übersee mit Luftpost US$ 50,—
*
ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentúlra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 1.50 €
Előfizetési ár egy évre 15,-€
Tengerentúlra US$ 50,-

BANKSZÁMLÁNK:
Ungarische Katholische Delegatur
Sonderkonto „ÉLETÜNK".
Postbank München
Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80
*
Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: ÉLETÜNK
*
Druck: AMPER-WERBE-DRUCK
Verlag Hammerand GmbH
Hasenheide 11,
82256 Fürstenfeldbruck
*
Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.

A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.